

LIFE Project Number

LIFE19 CCA/HU/001320 – LIFE-CLIMCOOP

Cooperation of cities and local companies for climate change adaptation

DELIVERABLE

Action:	C5.4 Integrate CCA into key urban policies and practices
Document title:	Integrating climate adaptation into city-level planning and regulation in the city of Kazincbarcika
Revision no./final:	FINAL
Document date:	2023.05.24.
Due date of deliverable/milestone:	2023.05.31.
Responsible partner:	Western Balkans Green Center (WBGC)
Contributing partners:	Municipality of Kazincbarcika (KB)
Reviewing partners:	Western Balkans Green Center (WBGC), Municipality of Kazincbarcika (KB)
Authors:	The colleagues of National Adaptation Department of WBGC, and HFM Group (external assistance)

Dissemination level:

Public	X
Restricted to other programme participants	
Restricted to a group specified by the consortium	

**Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás integrálása a
városi szintű tervezésbe és szabályozásba
Kazincbarcika városban**

Készült a LIFE19 CCA/HU/001320 LIFE-CLIMCOOP projekt keretében

Készítette:

HFM Group Kft.

a Nyugat-Balkáni Zöld Központ Nonprofit Kft. megbízásából

2023. május

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	4
Executive summary	7
1. Bevezetés	10
2. Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiája	11
3. Kazincbarcika Város éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns tervdokumentumai és szabályozási eszközei	14
3.1. Településtervek.....	14
3.1.1. Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója	14
3.1.2. Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve	17
3.1.3. Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve	18
3.1.4. Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete	19
3.2. Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns ágazati jellegű tervdokumentumok	19
3.2.1. Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja	19
3.2.2. Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP).....	21
4. A Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájában kijelölt célok és intézkedések kapcsolata Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaival és szabályozási eszközeivel.....	23
5. Javaslatok a Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájában kijelölt célok és intézkedések Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiban és szabályozási eszközeiben történő megjelenítésére	40
5.1. Településtervek.....	41
5.1.1. Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója	41
5.1.2. Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve	45
5.1.3. Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve	46
5.1.4. Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete	49
5.2. Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns ágazati jellegű tervdokumentumok	49
5.2.1. Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja	49
5.2.2. Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP).....	57
6. Ütemterv a megfogalmazott javaslatok Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiba és szabályozási eszközeibe történő integrálására.....	65

Vezetői összefoglaló

Háttér, cél

Közismert, hogy az éghajlatváltozás a XXI. század egyik legfőbb kihívása. E folyamat kezdete már napjainkban is mindannyiunk számára érzékelhető és mért adatokkal is alátámasztható. A változások mindenekelőtt az időjárási szélsőségek, pl. hóhullámok, viharok, özönvízszerű esőzések és aszályok gyakoriságának és intenzitásának növekedésében mutatkoznak meg. E jelenségek mind közvetlenül, mind közvetve – pl. árvizek, vízhiány, betegségek terjedéséhez optimális feltételek megteremtése révén – komoly és valós fenyegetést jelentenek Kazincbarcika és térségének lakossága, élővilága és gazdasági szereplői számára is. Éppen ezért **kulcsfontosságú, hogy az egyre szélsőségesebbé váló éghajlathoz való alkalmazkodás, azaz a jövő klímájához való tudatos igazodás érvényesüljön a város stratégiai terveinek és szabályozási környezetének kialakítása során** éppúgy, mint valamennyi egyedi beruházás megalapozása és megvalósítása során.

A fentieket felismerve, **Kazincbarcika Város Önkormányzata, valamint** a térség kiemelkedő gazdasági szereplője, **a BorsodChem Zrt.**, a LIFE-CLIMCOOP projekt keretében, **2023-ra elkészítette Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiáját** (a továbbiakban: Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia).

Az említett tervdokumentum kidolgozásával párhuzamosan ugyanakkor felmerült az igény, hogy az abban rögzített elvek, célok, fejlesztési irányok jelenjenek meg Kazincbarcika Város már elfogadott települési terveiben, szabályozási dokumentumaiban is. A Nyugat-Balkáni Zöld Központ Nonprofit Kft. megbízásából **elvégzett és jelen tanulmány keretében dokumentált feladat célja olyan javaslati anyag összeállítása volt, amely lehetővé teszi az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában foglalt fejlesztési irányok integrálását az alábbi – az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás előmozdítása szempontjából legfontosabbnak ítélt – városi szintű dokumentumokba:**

- Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója (TFK),
- Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve (HÉSZ, SZT),
- Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve (TAK),
- Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete (TKR),
- Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja (KP),
- Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP).

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjainak megjelenése Kazincbarcika Város tervdokumentumaiban és szabályozási eszközeiben

Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója az átfogó célok szintjén megjeleníti az éghajlatváltozással összefüggő kihívásokat (ld. 4. átfogó cél = Klímatudatos lépések megtétele). Ennek ellenére maga a dokumentum szövege gyakorlatilag egyáltalán nem utal e globális folyamatra és annak helyben megnyilvánuló, illetve jövőben várható következményeire. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az éghajlatváltozás által érintett hatásviselő rendszerek, illetve az azokra vonatkozó – számos esetben az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával messzemenően összhangban lévő – fejlesztési elképzelések, javaslatok ne jelennének meg a Településfejlesztési Konceptióban, ugyanakkor azok nincsenek összefüggésbe hozva magával a klímaváltozással.

A **Helyi Építési Szabályzat** – az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia törekvéseivel összhangban – ösztönzi a csapadékvíz helyben tartását, a közműellátás mértékéről és módjáról szóló fejezetben. A rendelet szabályozza az engedélyezett beépítési módot, a legkisebb kialakítható telekméretet, a

legnagyobb beépítettséget, a legkisebb zöldfelületet és a legnagyobb épületmagasságot is. Minden olyan esetben, melyet a Helyi Építési Szabályzat nem szabályoz, a Településképi rendelet előírásai az irányadóak.

A Településképi Arculati Kézikönyvön belül az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia törekvései szempontjából annak 10. fejezete a legfontosabb, amely a településképi minőségi formálására vonatkozó általános, és karakterterületekre vonatkozó specifikus ajánlásokat tartalmaz mind az épület, mind a közterületek vonatkozásában. Ebben a fejezetben nyílik lehetőség a szélsőséges időjárási jelenségek, így a hóhullámok, árvizek, aszályos időszakok, viharok hatásainak mérséklésére az építészeti és zöldterület alakítási eszközök segítségével.

A Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásai közül a kötelező érvényűeket Kazincbarcika Város Önkormányzat Képviselő-testületének **a településképi védelméről szóló 46/2017. (XII. 14.) önkormányzati rendelete** foglalja jogszabályi keretbe. Azon belül az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás szempontjából kiemelt figyelmet érdemelnek az általános területi követelmények, az építmények anyaghasználatára, a zöldterületekre, gazdasági területekre, a közterületek burkolására, az egyéb műszaki berendezések (pl. napelemek) elhelyezhetőségére vonatkozó előírások.

A Környezetvédelmi Program az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjainak megjelenése szempontjából ellentmondásosnak tekinthető. Egyrészt a dokumentum egyik – levegőtisztaság-védelmi fejezetben kijelölt – feladata kifejezetten a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia elveinek figyelembevételére irányul. E feladattól eltekintve ugyanakkor az éghajlatváltozás, mint a környezeti elemek és rendszerek állapotát érdemben befolyásoló tényező nem jelenik meg a Környezetvédelmi Programban. Olyannyira nem, hogy a helyzetelemzés éghajlati adottságokat bemutató fejezete sem tárgyalja az éghajlati jellemzők megváltozását és azok helyi következményeit. Ugyanakkor ettől függetlenül a kijelölt feladatok között számos olyan található, amely kedvező akár az éghajlatváltozás mérséklése, akár az ahhoz való alkalmazkodás szempontjából.

A Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv megközelítése, az abban kijelölt fejlesztési irányok jórészt egyeznek a 2023-ban véglegesített Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiáéval (bár pl. a csapadékvíz-gazdálkodás területén alig jelennek meg benne a vízviszatarítás szempontjai, amelyek pedig az újonnan kidolgozott dokumentumban nagy hangsúlyt kapnak), az utóbbi számos eleme azonban nem jelenik meg benne (pl. erdőművelés, épületállomány szabadtéri rendezvények sérülékenysége). Ennek megfelelően, az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával való összhang megteremtése érdekében a Fenntartható Energia és Akcióterv is pontosításra és kibővítésre szorul.

Javaslatok a Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájában kijelölt célok és intézkedések Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiban és szabályozási eszközeiben történő megjelenítésére

Az említett stratégia és az egyéb városi tervdokumentumok, szabályozási eszközök közti minél szorosabb összhang megteremtésének igényét szem előtt tartva úgy döntöttünk, hogy **az integráció alapjának** a lehető legalacsonyabb tervezési szintet, azaz **az intézkedéseket, vagy** – ahol az intézkedések összetett volta miatt indokolt – **az azok leírásában megjelenő ún. intézkedéselemeket tekintjük.** Az intézkedéselemek fogalmát mi definiáltuk jelen vizsgálat keretében, azok minden esetben az egyes intézkedések alatt megjelenő leírások – legtöbb esetben – szó szerinti, vagy a megértés könnyítése érdekében kismértékben átfogalmazott idézetei.

Tekintettel arra, hogy a jogszabályok, illetve stratégiai tervdokumentumok tartalmát rendszerint magasabb szintű jogszabályok vagy módszertani elvárások jelölik ki, az azokban megjeleníthető tartalom jellege (pl. érintett szakterületek) és részletezettsége többé-kevésbé kötött. Ennél fogva nem lehetséges az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában kijelölt valamennyi cél és intézkedés integrálása valamennyi stratégiai dokumentumba. **Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia azon céljait, illetve intézkedéseit tekintettük relevánsnak az integráció szempontjából, amelyek egyrészt nem kizárólag a BorsodChem Zrt-re, vagy a Polgármesteri Hivatal kisebb volumenű saját hatáskörben megoldható feladataira vonatkoznak, másrészt tárgyukat tekintve megfelelnek az egyes stratégiai dokumentumokra, illetve szabályozási eszközökre vonatkozó jogszabályi és módszertani elvárásoknak.**

A megfogalmazott javaslatok összeállítása során arra törekedtünk, hogy azok a lehető legegyszerűbbek legyenek és minél egyszerűbb módon beépíthetők legyenek a meglévő dokumentumokba. Éppen ezért **a javaslatok többsége szövegszerű megfogalmazásokat tartalmaz.** Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával fennálló összefüggés jelzése érdekében minden esetben megadtuk annak a részcélnak, illetve intézkedésnek a kódját, amelynek adott dokumentumba történő integrálását a szóban forgó javaslat szolgálja. **A tanulmány összesen 37 db javaslatot tartalmaz,** amelyek lehetővé teszik, hogy Kazincbarcika Város éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns stratégiai tervdokumentumai és szabályozási eszközei összhangba kerüljenek az újonnan elfogadott Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával.

Ütemterv a megfogalmazott javaslatok Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiba és szabályozási eszközeibe történő integrálására

Általánosságban megállapítható, hogy **a megfogalmazott javaslatok megjelenítését Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiban és szabályozási eszközeiben azok soron következő felülvizsgálata keretében célszerű elvégezni.** Az ezekre vonatkozó határidőket az egyes dokumentumok, illetve jogszabályok esetében eltérő szempontok determinálják. A fent leírtakra tekintettel, továbbá figyelembe véve azt a tényt, hogy Önkormányzat számára sem a pénzügyi források, sem a humán kapacitás rendelkezésére állása szempontjából nem előnyös, ha valamennyi dokumentum felülvizsgálata egy időben történik, **az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában kijelölt fejlesztési irányok Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiba és szabályozási eszközeibe történő integrálására az alábbi időbeli ütemezést javasoljuk.**

Helyi dokumentum, jogszabály	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév
Településfejlesztési Koncepció	Megalapozó vizsgálat	Javaslatok integrálása a dokumentumokba, rendeletekbe	
Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv			
Településképvédelmi rendelet, Települési Arculati Kézikönyv			
Környezetvédelmi Program			Új környezetvédelmi program kidolgozása, elfogadása
Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv	Javaslatok integrálása a dokumentumba		

Executive summary

Background, purpose

Climate change is recognised as one of the major challenges of the 21st century. We can already see the beginnings of this process today, and there are measured data to support this. The changes are reflected above all in an increase in the frequency and intensity of extreme weather events such as heat waves, storms, torrential rain and droughts. These phenomena pose a serious and real threat to the population, wildlife, agriculture and companies of Kazincbarcika and its region, both directly and indirectly, e.g. by creating optimal conditions for floods, water shortages and the spread of disease. Hence, it is **crucial that adaptation to an increasingly extreme climate, i.e. conscious adaptation to the future climate, is taken into account in the city's strategic plans and regulation, as well as in the preparation and implementation of all individual investments.**

Recognising the above, **the Municipality of Kazincbarcika and BorsodChem**, a prominent economic player in the region, **prepared a joint city - company Climate Change Adaptation Strategy for Kazincbarcika and BorsodChem by 2023** (hereinafter referred to as the Climate Change Adaptation Strategy) within the framework of the LIFE-CLIMCOOP project.

At the same time, the need has arisen for the principles, objectives and measures identified in the Climate Change Adaptation Strategy to be reflected in the already adopted municipal plans and regulatory documents of the City of Kazincbarcika. The **aim of the task carried out** on behalf of the Western Balkan Green Centre Non-Profit Ltd. **and documented in this study was to prepare proposals that would allow the integration of the objectives of the Climate Change Adaptation Strategy into the following city-level documents**, which are considered the most important for climate change adaptation:

- Kazincbarcika City Urban Development Concept,
- Local Building Regulations and Regulatory Plan of the City of Kazincbarcika,
- Townscape Design Manual for the City of Kazincbarcika,
- Kazincbarcika City's Town and Country Planning Regulation,
- Environmental Protection Programme of the City of Kazincbarcika,
- Sustainable Energy and Climate Action Plan for the City of Kazincbarcika.

Integration of climate change adaptation considerations in the strategic plans and local regulation of the City of Kazincbarcika

The Urban Development Concept of the City of Kazincbarcika reflects the challenges related to climate change at the level of overall objectives (see overall objective 4 = Taking climate-conscious action). However, the text of the document itself makes no reference to this global process and its local and future consequences. This does not mean, of course, that the socio-economic and natural systems affected by climate change and the development proposals for these systems – in many cases in accordance with the Climate Change Adaptation Strategy – are not included in the Urban Development Concept. However, they are not linked to climate change itself.

In line with the ambitions of the Climate Change Adaptation Strategy, the **Local Building Regulations** encourages the retention of rainwater in the chapter on the public utility supply. The regulation also regulates the type of development allowed, the minimum plot size, the maximum building density, the minimum green area and the maximum building height. In all cases not covered by the Local Building Regulations, the provisions of the Town and Country Planning Regulation shall prevail.

The most important part of **the Townscape Design Manual** in terms of the ambitions of the Climate Change Adaptation Strategy is Chapter 10, which contains general recommendations for the quality of the townscape and specific recommendations for character areas, both for buildings and public spaces. This chapter provides an opportunity to mitigate the effects of extreme weather events such as heat waves, floods, droughts and storms through architectural and landscaping measures.

Among the recommendations of the Townscape Design Manual, the binding ones are included in the legal framework by the **Municipal Decree 46/2017 (XII. 14.)** of the Representative Body of the Municipality of Kazincbarcika City on **the Protection of the Townscape**. The general spatial requirements, the use of materials in buildings, green areas, economic areas, the paving of public areas, the placement of other technical equipment (e.g. solar panels) deserve special attention.

The **Environmental Protection Programme** can be considered controversial in terms of the way it presents aspects of adaptation to climate change. On the one hand, one of the tasks of the document – assigned in the chapter on air quality protection – is explicitly aimed at taking into account the principles of the National Climate Change Strategy. However, apart from this task, climate change as a factor that has a significant impact on the state of environmental elements and systems is not included in the environmental programme. Nor does the climate chapter of the situation analysis discuss changes in climate characteristics and their local consequences. Nevertheless, the tasks identified in the Environmental Protection Programme include many that are beneficial either for mitigation or adaptation to climate change.

The approach of the **Sustainable Energy and Climate Action Plan** and the improvements identified in it are largely in line with the Climate Change Adaptation Strategy finalised in 2023, but for example, in the area of stormwater management, the water retention aspect is barely mentioned, which is highly emphasised in the newly developed document, or many elements of the latter are not included (e.g. forest fire, vulnerability of building stock and outdoor events). Accordingly, the Sustainable Energy and Action Plan also needs to be clarified and extended to ensure consistency with the Climate Change Adaptation Strategy.

Proposals for the inclusion of objectives and measures identified in the joint Climate Change Adaptation Strategy of the Municipality of Kazincbarcika and BorsodChem in the plans and local regulations of the City of Kazincbarcika

Bearing in mind the need to achieve as close consistency as possible between the strategy and other urban planning documents and regulations, we have decided **to consider measures or**, where justified by the complexity of the measures, the **so-called measure elements as the base units of the integration**, as they represent the lowest level of intervention in the Climate Change Adaptation Strategy. Measure elements are defined by us in the context of this study and are in most cases verbatim or at most slightly paraphrased quotations of the descriptions under each measure.

As the content of legislation or strategic plans is usually defined by higher level legislation or methodological requirements, the nature (e.g. the fields of expertise concerned) and level of detail of the content is more or less fixed. Therefore, it is not possible to integrate all the objectives and measures identified in the Climate Change Adaptation Strategy into all strategic plans and legislation. **The objectives and measures of the Climate Change Adaptation Strategy were considered relevant for integration if, on the one hand, they are not exclusively related to BorsodChem or to the Mayor's Office's own tasks of lesser scope, and, on the other hand, their subject meets the legal and methodological requirements for each strategic plan and legislation.**

In drawing up the proposals, we have tried to make them as clear as possible and to make them as easy as possible to incorporate into existing documents. In order to indicate the link with the Climate Change Adaptation Strategy, the code of the sub-objective or measure for which the proposal is intended to be integrated into the document has been given in each case. The **study contains a total of 37 proposals** to align the strategic plans and regulations relevant to climate change adaptation of the City of Kazincbarcika with the newly adopted Climate Change Adaptation Strategy.

Roadmap for the integration of the proposals into the planning documents and local regulations of the City of Kazincbarcika

In general, it can be concluded that the **proposals made should be reflected in the strategic plans and regulations of the City of Kazincbarcika in the framework of their forthcoming revision**. The deadlines for this will be determined by different criteria for each document or piece of legislation. In view of the above and taking into account the fact that it is not advantageous for the Municipality to review all documents at the same time, neither in terms of financial resources nor human capacity, the **following timeline is proposed for the integration of the objectives and measures identified in the Climate Change Adaptation Strategy into the strategic plans and regulations of the City of Kazincbarcika**.

Local document, legislation	Semester I 2024	Semester II 2024	Semester I 2025
Urban Development Concept	Preliminary investigation	Integration of proposals into documents, regulations	
Local Building Regulations and Regulatory Plan			
Town and Country Planning Decree, Townscape Design Manual			
Environmental Protection Programme			Development and adoption of a new environmental protection programme
Sustainable Energy and Climate Action Plan	Integrating proposals into the document		

1. Bevezetés

Közismert, hogy az éghajlatváltozás a XXI. század egyik legfőbb kihívása. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklését szolgáló érdemi intézkedések, beruházások nélkül Földünk légkörének átlagos hőmérséklete olyan mértékben megnőhet a XXI. század második felére, hogy az már visszafordíthatatlan láncreakciókhoz vezethet, örökre megváltoztatva az elmúlt évszázadokban megszokott éghajlati körülményeinket, olyan földi éghajlatot eredményezve, amely alatt az emberiség eddigi története során még soha nem élt. E folyamat kezdete már napjainkban is mindannyiunk számára érzékelhető és mért adatokkal is alátámasztható. A változások mindenekelőtt az időjárási szélsőségek, pl. hőhullámok, viharok, özvízszerű esőzések és aszályok gyakoriságának és intenzitásának növekedésében mutatkoznak meg. E jelenségek mind közvetlenül, mind közvetve – pl. árvizek, vízhiány, betegségek terjedéséhez optimális feltételek megteremtése révén – komoly és valós fenyegetést jelentenek Kazincbarcika és térségének lakossága, élővilága és gazdasági szereplői számára is. Éppen ezért kulcsfontosságú, hogy az egyre szélsőségesebbé váló éghajlathoz való alkalmazkodás, azaz a jövő klímájához való tudatos igazodás érvényesüljön a város stratégiai terveinek és szabályozási környezetének kialakítása során éppúgy, mint valamennyi egyedi beruházás megalapozása és megvalósítása során.

A fentieket felismerve, **Kazincbarcika Város Önkormányzata, valamint** a térség kiemelkedő gazdasági szereplője, **a BorsodChem Zrt.,** a LIFE-CLIMCOOP projekt keretében, **2023-ra elkészítette Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiáját** (a továbbiakban: Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia).

Az említett tervdokumentum kidolgozásával párhuzamosan ugyanakkor felmerült az igény, hogy az abban rögzített elvek, célok, fejlesztési irányok jelenjenek meg Kazincbarcika Város már elfogadott települési terveiben, szabályozási dokumentumaiban is. Jelen tanulmány e kihívásnak kíván eleget tenni. A Nyugat-Balkáni Zöld Központ Nonprofit Kft. megbízásából **elvégzett és jelen tanulmány keretében dokumentált feladat célja olyan javaslati anyag összeállítása volt, amely lehetővé teszi az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában foglalt fejlesztési irányok integrálását az alábbi – az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás előmozdítása szempontjából legfontosabbnak ítélt – városi szintű dokumentumokba:**

- Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója (TFK),
- Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve (HÉSZ, SZT),
- Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve (TAK),
- Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete (TKR),
- Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja (KP),
- Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP).

A megfogalmazott javaslatok összeállítása során arra törekedtünk, hogy azok a lehető legegyszerűbbek legyenek és minél egyszerűbb módon beépíthetők legyenek a meglévő dokumentumokba. Éppen ezért **a javaslatok többsége szövegszerű megfogalmazásokat tartalmaz.**

2. Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiája

Kazincbarcika Város Önkormányzata, valamint a térség kiemelkedő gazdasági húzóerejeként a BorsodChem Zrt. **Európában egyedülálló módon egy Város-Vállalat együttműködés kertében mérte fel a térség éghajlati kitettségét és klímásérülékenységét**, majd próbált közös válaszokat találni a felmerült kihívásokra. **A LIFE-CLIMCOOP projekt keretében e tevékenységek összehangolásaként egy közös városi-vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia készült** a klímastratégiai tervezésben jártas Nyugat-Balkáni Zöld Központ Nemzeti Alkalmazkodási Szakterületének bevonásával. Az alábbiakban röviden összefoglaljuk e dokumentum fő megállapításait, üzeneteit, hiszen a későbbiekben ezek egyéb városi dokumentumokba való integrálására tesz javaslatot jelen tanulmány.

Helyzetelemzés

A stratégia helyzetelemzési fejezete az adaptációs stratégián belül kettős célt szolgál. Egyrészt egy helyzetelemzés keretében bemutatják Kazincbarcika és térsége természeti, társadalmi és gazdasági tényezőinek összességét, rávilágítva az ezekben végbemenő legfontosabb változásokra, tendenciákra.

Az eredmények alapján kijelenthető, hogy **Kazincbarcika és térsége számos klimatikus tényező negatív irányú változásának van kitéve**. A már eddig is tapasztalt éghajlati változások és a klímamodellek által prognosztizált jövőbeni trendek is arra engednek következtetni, hogy **az átlaghőmérséklet emelkedésével párhuzamosan gyakoribbá válhatnak a forró-száraz, aszályos periódusok és a megváltozó csapadékmintázatok következtében sűrűbben jelentkezhetnek majd nagy intenzitású extrém csapadékesemények**.

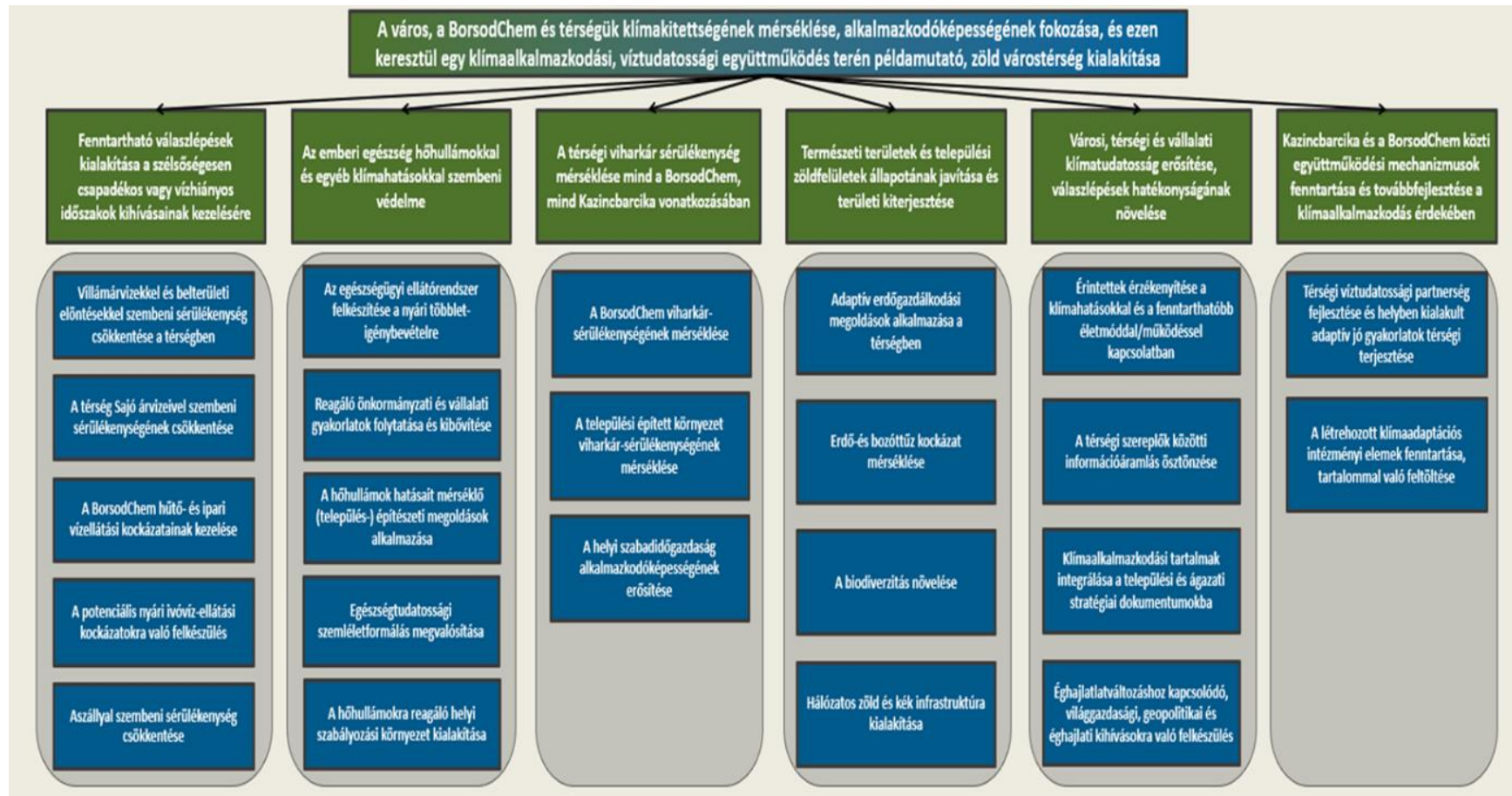
Helyzetértékelés

A helyzetértékelési fejezetben – a Nemzeti Alkalmazkodási Központ által 2017-ben kidolgozott módszertant alapul véve – a Kazincbarcika és térsége előzetes sérülékenységvizsgálatának eredményei szerepelnek. **Az elemzések alapján a magyarországi éghajlatváltozási problémakörök közül a hóhullámok, a viharkárok, valamint a villámárvizek és az ezekből fakadó belterületi elöntések jelentenek súlyos veszélyt, míg az árvizek, az aszály mérsékelten veszélyeztetik a térséget. Szintén a mérsékelten veszélyeztetett kategóriába kerültek az ivóvízbázisok és a természetes élőhelyek.**

Klímaalkalmazkodási jövőkép és célrendszer

A stratégia központi eleme a helyzetelemzés és -értékelés alapján megfogalmazott klímapolitikai alkalmazkodási jövőkép és az azt megvalósítani szándékozó célrendszer kialakítása. A stratégiában megfogalmazott cél **Kazincbarcika és térsége, illetve a BorsodChem klímakitettségének mérséklése, alkalmazkodóképességének fokozása, és ezen keresztül egy klímaalkalmazkodási, víztudatossági együttműködés terén példamutató, zöld várostérség kialakítása**.

1. ábra: Kazincbarcika és a BorsodChem klímaalkalmazkodási célrendszerének áttekintő ábrája

Forrás: Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiája

Klímaalkalmazkodási intézkedések

A klímaalkalmazkodási célrendszerre épülve részcélonként intézkedések kerültek meghatározásra, amelyek a célrendszerben foglaltak megvalósítását hivatottak szolgálni. Az intézkedések az alábbi tematikus bontásban szerepelnek a stratégiában:

- Fenntartható válaszlépések kialakítása a szélsőségesen csapadékos vagy vízhiányos időszakok kihívásainak kezelésére,
- Az emberi egészség hőhullámokkal és egyéb klímahatásokkal szembeni védelme,
- A térségi viharkár-sérülékenység mérséklése mind a BorsodChem, mind Kazincbarcika vonatkozásában,
- Természeti területek és települési zöldfelületek állapotjavítása és területi kiterjesztése,
- Városi, térségi és vállalati klímatudatosság erősítése, válaszlépések hatékonyságának növelése,
- Kazincbarcika és a BorsodChem közti együttműködési mechanizmusok fenntartása és továbbfejlesztése a klímaalkalmazkodás érdekében.

Az egyes intézkedések leírásai tartalmazzák az **intézkedés szükségességének indoklását** és az intézkedés keretében megvalósuló **konkrét tevékenységek** bemutatását, a **stratégia céljaihoz való kapcsolódást**, az **intézkedés időtávját, felelősét**, a **közreműködő szereplőket**, a **finanszírozási igényt**, valamint a **tervezett eredményt**.

Klímaalkalmazkodási stratégia végrehajtási eszközei

A stratégia külön részfejezetben foglalkozik a **végrehajtásért felelős intézményi háttér** meghatározásán túl a tervezett tevékenységek nyomon követését biztosító **monitoring** feladatok és **értékelési funkciók** részletes számbavételével.

Annak érdekében, hogy a klímaváltozás Kazincbarcikára gyakorolt hatásaival szemben hatékonyan lehessen fellépni, az említett célok és intézkedések mellett a stratégia felsorolja az intézkedések megvalósításához szükséges becsült **finanszírozási igényeket** és ezek **lehetséges forrásait** is.

A LIFE-CLIMCOOP projekt sikeres megvalósulásának alapja a projektben résztvevő szereplők – kiemelten Kazincbarcika és a BorsodChem – szoros együttműködése. Emellett kulcsszerepe van a projektet végrehajtó konzorciumban részt nem vevő, de közvetve érintett helyi, térségi szereplők bevonásának, a velük való hatékony partnerkapcsolat kiépítésének és fenntartásának is. Ennek érdekében fontos lépés egy **klímapartnerségi hálózat** létrehozása, amelyben a térségi önkormányzatok, a kritikus infrastruktúra-hálózatok üzemeltetői, a természeti erőforrásokat kezelő szervezetek, gazdasági szereplők, valamint oktatási, egészségügyi és szociális intézmények, illetve civil szervezetek is részt vesznek.

3. Kazincbarcika Város éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns tervdokumentumai és szabályozási eszközei

3.1. Településtervek

3.1.1. Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója (TFK)

A Településfejlesztési Konceptió a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum, amely hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait. Kazincbarcika Településfejlesztési Tervét 2015-ben fogadta el a képviselőtestület. A dokumentum a készítésekor hatályos *településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet elvárásainak megfelelően, az abban elvárt tartalmi követelményeknek megfelelően készült.

Kazincbarcika város 2030-ra szóló hosszú távú jövőképét a Településfejlesztési Konceptió összefoglalóan az alábbiak szerint határozza meg: „A MEGÚJULÓ KAZINCBARCIKA, MINT A BORSODI MEDENCE TÉRSÉGI SZEREPKÖRŰ, ÉLHETŐ VÁROSA – Kazincbarcika város szerepkörének megőrzésével és megerősítésével megújuló, kedvezően élhető, fokozottan vonzó, lakható, komfortos, fenntartható várossá kíván válni a környező térségek, tájegységek találkozásánál”. Bár Kazincbarcika város jövőképének középpontjában egyértelműen a település gazdasági fejlődésének fokozása áll, a kijelölt célok között a társadalmi jól-lét, valamint a környezeti értékek megővését szolgáló fejlesztési irányok is helyet kapnak.

1. táblázat: Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiójának célrendszere

ÁTFOGÓ CÉLOK	TEMATIKUS CÉLOK, TEMATIKUS RÉSZCÉLOK
A GAZDASÁG FEJLESZTÉSE	Ipar és mezőgazdaság kiegyensúlyozott fejlesztése - Iparterületek fejlesztése, Ipari Park bővítése - Inkubátorház fejlesztése, működtetése - Városi barnamezős területek újrahasznosításának támogatása - Termőterületek megőrzése, kertművelés ösztönzése - Helyi tematikus piac fejlesztése, helyi termékek előállításának és értékesítésének erősítése
	Helyi gazdaság erősítése - Vonzó üzleti környezet, modern üzleti infrastruktúra megteremtése, inkubációs program végrehajtása, - Következetes és a stratégiai fejlesztéseket támogató, versenyképes helyi adórendszer kidolgozása - Mikro-, kis- és középvállalkozások letelepedésének, működésének támogatása, és együttműködésük elősegítése - Helyi és térségi vállalkozások innovációs célú fejlesztéseinek ösztönzése - Helyi mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozásának, felhasználásának (fogyasztásának, vásárlásának) ösztönzése (rövid ellátási lánc szervezése)
	Foglalkoztatás bővítése - Munkahelyteremtés elősegítése és támogatása - Helyben lakók helyben foglalkoztatásának preferálása és támogatása - Eltérő képzettségi szintűek számára szolgáló munkaalkalmak megteremtésének támogatása - Közfoglalkoztatás értékteremtő bevétel-orientált tervezése - Családi vállalkozások, családi gazdaságok segítése

ÁTFOGÓ CÉLOK	TEMATIKUS CÉLOK, TEMATIKUS RÉSZCÉLOK
	Képzés piaci igényekhez igazítása - Gazdasági-vállalati szférával egyeztetett képzési programok kialakítása - Felnőttképzés erősítése - Képzett rétegek helyben tartásának elősegítése, támogatása - Oktatás-nevelés minőségi fejlesztésének támogatása, tehetséggondozás, a korai iskolaelhagyás megelőzése - Kapcsolaterősítő idegen nyelvi képzések ösztönzése
AZ ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁSA	Demográfiai egyensúly megteremtése - A város lakosságmegtartó képességének javítása - Népeségyszám, korösszetétel stabilizálása - Családbarát város kialakítása - Idősek ellátásának fejlesztése - Bölcsődei, óvodai feladatellátás fejlesztése és bővítése
	A lakosság egészségügyi állapotának javítása - Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése, rekreációs tevékenységek támogatása - Aktív és minőségi időskor megalapozása - Szabadidős tevékenységek népszerűsítése - Sportolási lehetőségek bővítése - Egészségfejlesztő programok megvalósítása, megelőzésre összpontosító ellátórendszer kiépítése
	Arculatfejlesztés - Város-imázs továbbépítése, KolorCity-koncepció folytatása, XXI. század lenyomatát őrző, kreatív városi elemek megteremtése - Városrekonstrukció folytatása és kiterjesztése - Települési értékek védelme - Vízi elemek (élővízfolyások, tavak) hangsúlyos kezelése - Értékes táji diverzitás megőrzése
	Társadalmi befogadás, szociális biztonság és közbiztonság erősítése - Következetes elvárások érvényesítése - Szociális ellátás, önkormányzati lakás-gazdálkodás fejlesztése - Értékteremtő, foglalkoztatást ösztönző közmunkaprogram megvalósítása, tranzitfoglalkoztatási jellegének erősítése - Térfigyelő-rendszer kialakítása - Közlekedésbiztonság javítása
AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	Városrészek kiegyensúlyozott fejlesztése - Városrészközpontok és történeti településmag arculati javítása - Lakó- és közösségi területek minőségi fejlesztése - Szegregált területek komplex rehabilitációja - Szabadidős területek fejlesztése - Zártkerti területek megközelíthetőségének javítása
	Intézményi infrastruktúra fejlesztése - Oktatási és kulturális intézmények színvonalának megőrzése, fejlesztése - Egészségügyi és szociális infrastruktúra korszerűsítése, fejlesztése - Sport-, rekreációs- és szabadidős infrastruktúra bővítése, fejlesztése - Területigényes városüzemeltetési intézmények fejlesztése (pl. temető, városüzemeltetési gazdasági szereplők telephelyei)
	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése - Várost elkerülő út kiépítése - Összefüggéseikben kezelt úthálózati, csomóponti fejlesztések - Kerékpárutak hálózatos bővítése - Gyalogos közlekedés akadálymentesítése - Parkoló felületek bővítése, fizetős parkolási övezetek kijelölése

ÁTFOGÓ CÉLOK	TEMATIKUS CÉLOK, TEMATIKUS RÉSZCÉLOK
	Közmű infrastruktúra fejlesztése - Felszíni víz, felszíni vízfolyások városi szintű rendezése - Szennyvíz-hálózat fejlesztése, szennyvízcsatornába bekötött lakások arányának növelése - Elektromos ellátórendszer korszerűsítése - Távhő-ellátó rendszer rekonstrukciója - Megújuló energia-rendszer kiépítése
KLÍMATUDATOS LÉPÉSEK MEGTÉTELE	Kompakt város megteremtése - Szétterülés mérséklése - Településszerkezeti rendszer felülvizsgálata - Városrészeket feltáró, illetve összekötő úthálózat fejlesztése - Eltérő használatú településrészek zöldfelületekkel való elválasztása - Környezetbarát közlekedési módok támogatása
	Zöldfelületek fejlesztése - Mozaikos tájszerkezet megtartása - Erdőterületek megtartása, véderdősávok növelése - Zöldfelületi rendszer minőségi javítása, fejlesztése - Intézménykertek kertészeti fejlesztése - Közterületi növényállomány megújítása
	Energiatudatos változtatások - Energiahatékonyság növelése - Energiatudatos szerkezetek használata - Megújuló energia-használat elterjesztése - Közösségi közlekedés fejlesztése, támogatása - Környezetbarát közlekedési módok preferálása
	Környezetterhelés csökkentése - Katasztrófavédelmi, árvízvédelmi biztonság növelése - Levegő-, zaj-, rezgés- talaj- és talajvízterhelés csökkentése, vízbázis védelme - Tardona-patak, Sajó folyó ökológiai állapotának javítása - Hulladékhasznosítás arányának növelése - Környezettudatos elvek érvényesítése

Forrás: saját szerkesztés Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója alapján

Ahogy a fenti összefoglaló táblázat alapján is megállapítható, a **Településfejlesztési Konceptió az átfogó célok szintjén is megjeleníti az éghajlatváltozással összefüggő kihívásokat** (ld. 4. átfogó cél = Klímatudatos lépések megtétele). **Ennek ellenére maga a dokumentum szövege gyakorlatilag egyáltalán nem utal e globális folyamatra** és annak helyben megnyilvánuló, illetve jövőben várható következményeire. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az éghajlatváltozás által érintett hatásviselő rendszerek, illetve az azokra vonatkozó – számos esetben az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával messzemenően összhangban lévő – fejlesztési elképzelések, javaslatok ne jelennének meg a Településfejlesztési Konceptióban, ugyanakkor azok nincsenek összefüggésbe hozva magával a klímaváltozással.

Az éghajlatváltozás által leginkább érintett hatásviselő rendszerek közül legrészletesebben, legtöbb fejlesztési javaslattal ellátva a települési zöldfelületek jelennek meg a Településfejlesztési Konceptióban. Tekintve ugyanakkor, hogy a tervdokumentum döntően a belterület fejlesztésére koncentrál, a külterületen elhelyezkedő zöldfelületek (pl. erdők) kérdésköre csak érintőlegesen, egyes konkrét helyszínek (pl. Csónakázó-tó környéke) vonatkozásában kerül említésre. A víziközmű, azon belül csapadékvíz-elvezető infrastruktúra, valamint az ár- és belvízvédelem szintén megjelennek a Településfejlesztési Konceptió számos fejezetében, az ezekkel összefüggésben rögzített fejlesztési irányok elvi megközelítése azonban túlságosan a többletvíz minél gyorsabb elvezetésére koncentrál,

és szinte egyáltalán nem jelennek meg a dokumentumban a vízvisszatartást szolgáló lehetőségekre irányuló javaslatok. Az éghajlatváltozással összefüggő egyéb hatásviselő rendszerek (pl. épületállomány) esetében a Településfejlesztési Konceptió semmilyen alkalmazkodást szolgáló javaslatot, megállapítást nem tartalmaz.

3.1.2. Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve (HÉSZ, SZT)

Kazincbarcika Város Önkormányzata Képviselő-testületének 22/2019. (IX.19.) önkormányzati rendelete Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről alapvetően meghatározza az építésügyi követelményeket a település teljes területén. A rendelet elválaszthatatlan részét képezi annak nyolc melléklete, köztük a 7. melléklet: **Kazincbarcika Város Külterületi Szabályozási Terve** és a 8. melléklet: **Kazincbarcika Város Belterületi Szabályozási Terve**.

A rendelet **II. fejezetének értelmező rendelkezései** a későbbi fejezetekben használatos fogalmak pontos meghatározását adják. A III. fejezet tartalmazza a szabályozási elemek felsorolását, melyek a bel-, és a külterületi szabályozási tervlap jelmagyarázatát is képezik.

A jogszabály **második része rendelkezik a közterületek, a harmadik része pedig az épített környezet alakítására vonatkozó előírásokról**. A **VI. fejezet** tartalmazza a **beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek általános előírásait**, melyek közül az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia szempontjából kiemelt jelentőségűek a zöldfelületek és vízfelületek kialakítására vonatkozó rendelkezések. A 22/2019. önkormányzati rendelet a táj-, és természetvédelem, valamint az élő környezet és a veszélyeztetett területek védelme érdekében is rendelkezéseket hoz.

A Helyi Építési Szabályzat az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia törekvéseivel összhangban ösztönzi a csapadékvíz helyben tartását, a közműellátás mértékéről és módjáról szóló fejezetben.

A rendelet tizedik részétől a beépítésre szánt területekre vonatkozó előírásokat ismerteti építési övezetenként, vagyis

- a nagyvárosias lakóterület (Ln),
- a kisvárosias lakóterület (Lk),
- a falusias lakóterület (Lf),
- a vegyes területek (településközpont terület (Vt) és intézmény terület (Vi)),
- a különböző gazdasági területek (G, Gksz, Gip, Gipj),
- az üdülőházas terület (Üü),
- és a különleges beépítésre (pl. intézményi, sport, közlekedési, temetőterület stb.) szánt területek (Ki, Ksp, Kpi, Kt, Kkö, Kkm) esetében.

A Helyi Építési Szabályzatban sajátos előírású területként jelenik meg a BorsodChem területe. A **tizenegyedik rész** a fentiekhez hasonlóan taglalja a **beépítésre nem szánt övezetek előírásait**

- a közlekedési területek (KÖu, KÖk),
- a zöldterület (közpark Zkp, közkert Zkk),
- az erdőterület (Ev, Eg, Ek),
- a mezőgazdasági területek (általános Má, kertes Mk),
- a vízgazdálkodási terület (V),
- a különleges beépítésre nem szánt területek (bányászati terület KbB, hulladékkezelési területek KbH, temető terület KbT, közmű terület KbKm, rekreációs terület KbRe, pincés terület KbPi, fásított köztér KbKt/F, burkolt köztér KbKt/B) vonatkozásában.

A rendelet mellékletei között **a Belterületi Szabályozási Terv 1:2000 méretarányban, a Külterületi Szabályozási Terv 1:8000 méretarányban** térképen jeleníti meg a Helyi Építési Szabályzatban ismertetett kötelező, javasolt és más jogszabályok által elrendelt **szabályozási elemeket, valamint az**

övezeteket. Az övezeti kódok alapján az engedélyezett beépítési mód, a legkisebb kialakítható telekméret, a legnagyobb beépítettség, a legkisebb zöldfelület és a legnagyobb épületmagasság értékei is leolvashatók. A jogszabály azt is rögzíti, hogy **minden olyan esetben, melyet a Helyi Építési Szabályzat nem szabályoz, a Településképi rendelet előírásai az irányadóak.**

3.1.3. Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve (TAK)

A 2016. évi LXXIV. törvény a településkép védelméről rögzíti, hogy a **településeknek teljes közigazgatási területekre településképi rendeletet**, illetve **azt alátámasztó helyzetelemző munkarészt**, úgynevezett **Településképi Arculati Kézikönyvet** kell elkészíteniük. A Településképi Arculati Kézikönyv tartalmát *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (IX.8.) Kormányrendelet részletesen szabályozza.

Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyvének **célja az egész épített települési környezet, és az azt befogadó táji környezet – vagyis együttesen a településkép – integrált védelme**, és ennek érdekében a település **környezetalakítással kapcsolatos elvárásainak**, ajánlásainak megfogalmazása.

A Kézikönyv bemutatja **Kazincbarcika épített és természetes táji környezetének értékeit**, s ezen keresztül **utat mutat a városi környezet jövőbeli fejlődéséhez** is. A Kézikönyv meghatározza a város jellemző arculatát, kijelöli az eltérő karakterű településrészeket, s ezek alapján ajánlásokat fogalmaz meg az építetők, tervezők számára az illeszkedési szabályok betartatása érdekében.

A dokumentum a **mai településkép kialakulásának történeti bemutatását** követően azonosítja a **településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, természeti és táji értékeket**. A 8. fejezet tartalmazza az alábbi **10 településképi szempontból eltérő karakterű terület** arculati jellemzőit:

- Városközpont
- Lakótelepek
- Kisvárosias karakterű terület
- Kertvárosias karakterű terület
- Önálló falusi karakterű terület
- Pincés karakterű terület
- Településképi jelentőségű zöldfelületek és zöldfelületi intézményterületek
- Kolónia területek
- Gazdasági és ipari karakterű terület
- Zártkerti karakterű terület

A **9. fejezet bemutatja Kazincbarcika településképi szempontból meghatározó területeit**, köztük a helyi jelentőségű értékvédelmi területeket (Belváros, Sajókazinc – Kossuth Lajos utca környezete, Felső-Barcika régi városközpontjának környezete), a városközponti területeket, a lakótelepeket, a zöldterületeket és zöldterületi intézményi területeket, a pincés területeket.

Az **Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia törekvéseinek integrálhatósága szempontjából legfontosabb a Településképi Arculati Kézikönyv 10. fejezete**, amely a **településkép minőségi formálására vonatkozó általános, és karakterterületenként specifikus ajánlásokat tartalmaz** mind az épület, mind a közterületek vonatkozásában. Ebben a fejezetben nyílik lehetőség az éghajlatváltozással egyre gyakrabban előforduló szélsőséges jelenségek, így a hőhullámok, árvizek, aszályos időszakok, viharok hatásainak mérséklésére az építészeti és zöldterület alakítási eszközök segítségével.

3.1.4. Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete (TKR)

A Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásai közül a kötelező érvényűeket **Kazincbarcika Város Önkormányzat Képviselő-testületének a településképvédelméről szóló 46/2017. (XII. 14.) önkormányzati rendelete foglalja jogszabályi keretbe. A rendelet célja a város településképvédelmi társadalmi bevonáson és konszenzuson alapuló védelme és alakítása. A jogszabály meghatározza a helyi védelem fogalmát, valamint szabályozza a védetté nyilvánítás, illetve a védelem megszüntetésének folyamatát. Az önkormányzati rendelet – a Településképi Arculati Kézikönyvvel összhangban – kijelöli a településképi szempontból meghatározó területeket, szabályozza a településképi követelményeket, s a településképi követelmények megvalósítása érdekében sajátos jogintézményeket is meghatároz (pl.: településrendezési kötelezések: helyrehozatali kötelezettség; településképi véleményezési eljárás, településképi bejelentési eljárás, közterület-alakítás, településképi követelmények: területi és egyedi építészeti követelmény). A jogszabály kitér a településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer alkalmazására is.**

A rendelet **első részében az értelmező rendelkezések** között számos fogalom magyarázatát megadja, melyek elengedhetetlenek a későbbi rendelkezések értelmezésekor. A jogszabály **második része a helyi védelem eseteivel** foglalkozik, a **harmadik rész pedig a településképi szempontból meghatározó és kiemelt területeket** azonosítja, részletes felsorolásukat a mellékletek és függelékek tartalmazzák.

A 46/2017. (XII. 14.) önkormányzati rendelet **negyedik része foglalja magába a településképi követelményeket**, így az építmények anyaghasználatára vonatkozó általános előírásokat (V. fejezet), a településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi és egyéb építészeti követelményeket (VI. fejezet), a jelentős zöldterületekre alkalmazandó előírásokat (VII. fejezet). A településképi követelmények között szintén megtaláljuk a településképi szempontból meghatározó, a Településképi Arculati Kézikönyvben részletesen ismertetett eltérő karakterű területekre vonatkozó építészeti követelményeket is (VIII. fejezet). A IX-X. fejezetek a helyi védelem a helyi területi védelemben részesülő területek és a helyi védelemben részesülő értékek követelményeit tartalmazza.

A településképvédelemhez hozzá tartozik a tájképvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű területek, energiaellátást és elektronikus hírközlést biztosító építmények, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések szabályozása is, ezeket a rendelet XI-XV. fejezete rögzíti.

A jogszabály ötödik része már a településképvédelem eszközöket taglalja, a hatodik rész pedig önkormányzati támogatási és ösztönző rendszert fejt ki.

Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás szempontjából kiemelt figyelmet érdemelnek az általános területi követelmények, az építmények anyaghasználatára, a zöldterületekre, gazdasági területekre, a közterületek burkolására, az egyéb műszaki berendezések (pl. napelemek) elhelyezhetőségére vonatkozó előírások.

3.2. Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns ágazati jellegű tervdokumentumok

3.2.1. Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja (KP)

Kazincbarcika Város Települési Környezetvédelmi Programja 2011-ben készült el. Bár időbeli hatálya a dokumentum alapján a 2012-2017 közötti időszakra terjed ki, újabb környezetvédelmi program hiányában jelenleg is az abban foglalt elvek, célok és feladatok az irányadók.

A környezetállapot részletes elemzése alapján a **Környezetvédelmi Program az alábbi négy hosszú távú célt jelöli ki:**

- A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása;
- A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás;
- A környezeti tudatosság javítása, szemléletformálás;
- Hatékony környezetgazdálkodás.

E célok elérése érdekében a **Környezetvédelmi Program az alábbi 14 beavatkozási területre vonatkozóan fogalmaz meg feladatokat:**

- Levegőtisztaság-védelem;
- Talajvédelem;
- Vízvédelem;
- Csapadékvíz-elvezetés;
- Élővilág- és természetvédelem;
- Állatvédelem;
- Köztisztaság;
- Közlekedésszervezés;
- Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés;
- Zajvédelem;
- Környezeti ismeretek, környezettudatosság közvetítése, felvilágosító programok;
- Települési környezet védelme;
- Energiagazdálkodás;
- Környezetbiztonság.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjainak megjelenése a Környezetvédelmi Programban összességében ellentmondásosnak tekinthető. Egyrészt a dokumentum egyik – levegőtisztaság-védelmi fejezetben kijelölt – feladata kifejezetten a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia elveinek figyelembevételére irányul. A feladat leírása szerint azonban e feladat arra korlátozódik, hogy a Nemzeti Éghajlatváltozási Program megjelenését követően (a Környezetvédelmi Program elfogadása idején ez utóbbi még nem állt rendelkezésre) meg kell vizsgálni, hogy a városnak milyen konkrét feladatai keletkeznek e tervdokumentum alapján. Ezzel összefüggésben érdemes megjegyezni, hogy a Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájának kidolgozásával a város messzemenően – azt túl is teljesítve – eleget tett a Környezetvédelmi Programban kijelölt említett feladatnak.

E feladattól eltekintve ugyanakkor az éghajlatváltozás, mint a környezeti elemek és rendszerek állapotát érdemben befolyásoló tényező nem jelenik meg a Környezetvédelmi Programban. Olyannyira nem, hogy a helyzetelemzés éghajlati adottságokat bemutató fejezete sem tárgyalja az éghajlati jellemzők megváltozását és azok helyi következményeit.

Természetesen ettől függetlenül a kijelölt feladatok között számos olyan található, amely kedvező akár az éghajlatváltozás mérséklése, akár az ahhoz való alkalmazkodás szempontjából. Az utóbbi szakterületen mindenekelőtt a zöldterületek fejlesztésére, védelmére, a csapadékvíz-elvezetés komplex megoldására, valamint általában véve a széleskörű környezeti szemléletformálásra irányuló feladatok bírnak kiemelkedő jelentőséggel. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy bár az említett területek fejlesztése általában véve valóban összhangban van az éghajlati alkalmazkodással, az egyes feladatok pontos tartalma, a tervezett fejlesztések iránya alapján az egyes feladatok nem minden esetben szolgálják kellően hatékonyan a változó éghajlati jellemzőkhöz való adaptációt. Így pl. a csapadékvíz-elvezetést tárgyaló fejezet, bár leszögezi, hogy a „fő hangsúlyt a víz visszatartásra és nem az elvezetésre

kell helyezni”, mégis inkább a csapadékvíz gyors lefolyását szolgáló feladatokat foglal magában. A zöldterületek fejlesztése is nyilvánvalóan előremutató az éghajlati alkalmazkodás szempontjából, ugyanakkor e célját csak akkor képes hatékonyan betölteni, ha pl. a növények telepítésénél, fajták kiválasztásánál érvényesül a következő évtizedek klimatikus adottságaihoz való igazodás követelménye, ami viszont nem jelenik meg a Környezetvédelmi Programban.

Összességében tehát megállapítható, hogy bár a Környezetvédelmi Program számos elemében összhangban áll az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával, azonban az utóbbi szemlélete nem hatja át azt.

3.2.2. Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP)

Kazincbarcika város Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (a továbbiakban: SECAP) 2018-ban készült a Polgármesterek Energia- és Klímaügyi Szövetsége által kidolgozott módszertan alapján. Valamennyi városi szintű tervdokumentum közül, amelyekbe integrálni szükséges a frissen kidolgozott Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia elveit, céljait és intézkedési irányait, nyilvánvalóan a SECAP az, amelyben már jelenlegi formájában is leginkább megjelennek azok. A SECAP-ban az éghajlatváltozással kapcsolatos két fő cselekvési irány – az éghajlatváltozás mérséklése, és az annak elkerülhetetlen hatásaihoz való alkalmazkodás – egyaránt megjelenik, az alábbiakban azonban kizárólag az utóbbival foglalkozunk. Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy a SECAP-on belül az éghajlatváltozás mérséklése nagyobb hangsúlyt kap, ezt támasztja alá az e témakört tárgyaló fejezetek nagyobb terjedelme és magasabb fokú részletezettsége.

Az éghajlatváltozás helyben megnyilvánuló hatásainak értékelése, illetve az azokhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések a SECAP önálló szerkezeti egységét képezik, „Éghajlati Alkalmazkodási, Felkészülési Stratégia és Akcióterv” néven. A meglehetősen rövid, összegző igényű helyzetelemzés alapján a SECAP arra következtetésre jut, hogy „Kazincbarcikán a jövőben két szignifikáns klimatikus változással kell számolni: az átlaghőmérséklet – és ezzel kapcsolatban a hőhullámok számának – növekedésével, valamint a megváltozó csapadékeloszlási tendenciák mellett az egyre intenzívebbé váló viharok és így a villámárvízi kockázat emelkedésével.” Ezekre reagálva a dokumentum az alábbi három fő alkalmazkodási és felkészülési célt jelöli ki:

- Sérülékeny társadalmi csoportok alkalmazkodási képességének növelése a hőhullámok okozta egészségügyi hatásokhoz;
- Környezetvédelmi infrastruktúra elemek alkalmazkodási képességének javítása és felkészülés a meredek hegyoldalakon az erózió okozta kártételek mérséklésére;
- Felhagyott és jelenleg is aktív ipari területekről származó tovagyrúzó környezeti hatások és károk mérséklése.

A 10 db kijelölt hatásmérséklő intézkedés a fenti célok elérését szolgálja, azok a dokumentumban az alábbi szakterületek szerinti bontásban jelennek meg.

2. táblázat: Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakciótervében kijelölt hatásmérséklő intézkedések

SZAKTERÜLET	Intézkedés
Vizek kártételével kapcsolatos intézkedések	Árvíz- és villámárvíz-elvezető rendszerek karbantartása, a rendszer bővítése

SZAKTERÜLET	Intézkedés
Ipari balesetekkel, környezeti katasztrófahehlyezettel kapcsolatos intézkedések	Felhagyott ipari területek rekultivációja és a jelenleg is aktív ipari létesítmények alkalmazkodóképességének növelése az extrém időjárási jelenségekkel szemben
Hőhullámokra való felkészüléssel kapcsolatos intézkedések	Egészségügyi alapellátások fejlesztése a hőhullámokkal összefüggő megbetegedések hatékony kezelése érdekében
Zöldfelületek, természetvédelmi oltalom alatt álló területek bővítésével, megújításával kapcsolatos intézkedések	Városi közparkok bővítése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó felújítása Közreműködés a roncsolt vagy kármentesítésre kijelölt területek tájrehabilitációjában, klímavédelmi célú hasznosításában
Alkalmazkodási szemléletformálási intézkedések.	Képzés az éghajlati sérülékenységről, az alkalmazkodásról és a felkészülésről az önkormányzati intézmények, önkormányzati közszolgáltató vállalatok vezetőinek
	Ne panaszkodj, alkalmazkodj! – Lakossági klíma sérülékenységi kisokos készítése
	„Ki tud többet a klímaváltozásról?” vándordíj - Rajzverseny, fotópályázat, vetélkedő általános és középiskolásoknak
	Lakossági/intézményi részvétel a település fásítási, virág ültetési programjában
	Nyári klímavédelem strandi tájékoztatással

Forrás: Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv

Az intézkedések között messze legnagyobb súllyal a szemléletformálási tevékenységek jelennek meg, az összes intézkedés fele e kategóriába sorolható. Megjegyezzük, hogy e kifejezetten alkalmazkodási tematikájú szemléletformálási feladatok mellett a SECAP további három, ún. általános szemléletformálási intézkedést is tartalmaz, amelyek szintén érintenek alkalmazkodási témaköröket is. A többi intézkedés címe meglehetősen általános megfogalmazású, azok leírása azonban számos esetben konkrét területekre vonatkozó fejlesztési elképzeléseket is tartalmaz (pl. Csónakázó-tó zsiliprendszerének felújítása, Liget-park, Völgy-park, Dísz tér, Főtér, Lini István tér felújítása). Mindazonáltal a megfogalmazott intézkedések, azon belül meghatározott feladatok inkább fejlesztési irányokat jelölnek ki (pl. parkoló fásítása, esztétikailag nem megfelelő építmények növényzettel való takarása; közösségi kertek létrehozása; az egészségügyi alapellátás humán kapacitásának és az ellátóintézmények minőségének fejlesztése). Lényeges körülmény továbbá, hogy a dokumentum helyzetelemző részében azonosított éghajlatváltozással szemben sérülékeny hatásviselő rendszerek, illetve azokat okozó hatótényezők közül nem mindegyik jelenik meg az intézkedési fejezetben (pl. épületállomány, erdők).

Magának a SECAP-nak a megközelítése, a kijelölt fejlesztési irányok jórészt egyeznek a 2023-ban véglegesített Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával (bár pl. a csapadékvíz-gazdálkodás területén alig jelennek meg benne a víz visszatartás szempontjai, amelyek pedig az újonnan kidolgozott dokumentumban nagy hangsúlyt kapnak), **az utóbbi számos eleme azonban nem jelenik meg benne** (pl. erdőtűz, épületállomány szabadtéri rendezvények sérülékenysége). Ennek megfelelően, az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával való összhang megteremtése érdekében a SECAP pontosításra és kibővítésre szorul.

4. A Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájában kijelölt célok és intézkedések kapcsolata Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaival és szabályozási eszközeivel

Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában kijelölt fejlesztési irányok Kazincbarcika Város egyéb stratégiai tervdokumentumaiba és településrendezési eszközeibe való integrálásának első lépését az említett stratégia és a **korábban elfogadott települési szintű dokumentumok között fennálló kapcsolatrendszer feltárása** képezte. Ennek során az alábbi kérdésekre kerestük a válaszokat:

- 1. Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia melyik szinten definiált állításait, javaslatait (ld. helyzetértékelő megállapítások, célok, intézkedések) tekintjük az integráció alapjának, azaz olyan alapvető jelentőséggel bíró megállapításoknak, fejlesztési irányoknak, amelyeknek mindenképpen összhangban kell lenniük az egyéb városi stratégiai dokumentumok és szabályozási eszközök tartalmával?**

A fenti kérdés gyakorlatilag az elvégzett vizsgálat alapját képezte, és relevanciáját az adta, hogy az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában megfogalmazott célok és intézkedések esetében a cím megfogalmazását egy részletes – gyakran különböző jellegű beavatkozásokat is tartalmazó – kifejtés követi, amely rendszerint pontosítja és konkretizálja a cím számos esetben általános jellegű üzenetét. Éppen ezért, **az említett stratégia és az egyéb városi tervdokumentumok, szabályozási eszközök közti minél szorosabb és egyértelműbb összhang megteremtésének igényét szem előtt tartva úgy döntöttünk, hogy az illeszkedési vizsgálatot a lehető legalacsonyabb szinten, az intézkedések, illetve ahol az intézkedések összetett volta miatt indokolt, a leírásában megjelenő ún. intézkedéselemek szintjén végezzük el.** Az intézkedéselemek fogalmát mi definiáltuk jelen vizsgálat keretében, azok minden esetben az egyes intézkedések alatt megjelenő leírások – legtöbb esetben – szó szerinti, vagy a megértés könnyítése érdekében kismértékben átfogalmazott idézetei. A jelen fejezet végén szereplő táblázat ezeket az intézkedéselemeket tartalmazza. Lényeges hangsúlyozni, **az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában megjelenő intézkedések közül csak azok illeszkedésének vizsgálatát végeztük el, amelyek nem kizárólag a BorsodChem Zrt-re vonatkoznak.**

- 2. Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában megfogalmazott célok és intézkedések tárgyukat tekintve összefüggésben állnak-e a vizsgált stratégiai tervdokumentummal, vagy szabályozási eszközzel?**

Tekintettel arra, hogy a jogszabályok, illetve stratégiai tervdokumentumok tartalmát rendszerint magasabb szintű jogszabályok vagy módszertani elvárások jelölik ki, az azokban megjeleníthető tartalom jellege (pl. érintett szakterületek) és részletezettsége többé-kevésbé kötött. Ennél fogva értelemszerűen nem lehetséges az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában kijelölt valamennyi cél és intézkedés integrálása valamennyi stratégiai dokumentumba.

Az alábbi táblázatban „n.r.” jelzéssel láttuk el az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia azon céljait, illetve intézkedéseit, amelyek álláspontunk szerint nem relevánsak valamely települési szintű stratégia, vagy szabályozási eszköz szempontjából. **Azokat a fejlesztési irányokat nem tekintettük relevánsnak, amelyek az alábbi kritériumok legalább egyikének eleget tettek:**

- olyan ágazatot érintenek, amelyek megjelenítése a vonatkozó jogszabályok, módszertani elvárások alapján nem elvárás az adott stratégiában vagy szabályozási eszközben (pl.

egészségügyi vonatkozású témakörök a környezetvédelmi programban; erdőgazdálkodási eljárások helyi építési szabályzatban);

- olyan típusú beavatkozásra irányulnak, amelyek a jogszabályi, módszertani elvárások, illetve az adott stratégia/szabályozási eszköz célcsoportja miatt rendszerint nem jelennek meg az adott típusú dokumentumban (pl. szemléletformálás, nemzetközi együttműködések tárgyalása településrendezési eszközökben);
- a fejlesztési irány, tervezett beavatkozás részletezettsége meghaladja az adott típusú dokumentumokra általánosan jellemző szintet (pl. 5 db párapu létesítése, madármegfigyelő les kiviteli tervének elkészítése);
- olyan típusú beavatkozásra irányulnak, amelyek elsődleges célcsoportját nem Kazincbarcika Város lakosága, gazdasági szereplői képezik, hanem valamely másik térségbeli, vagy egyéb gazdasági partner, illetve település (pl. online jó gyakorlat gyűjtemény kidolgozása, amely a Kazincbarcikán és térségében a LIFE-CLIMCOOP projekt során megvalósult, illetve a projekt keretében hazánkban vagy nemzetközi tanulmányutak során gyűjtött példaértékű megoldások replikációját támogatja);
- nem Kazincbarcika Város, hanem a BorsodChem Zrt. számára állapít meg feladatokat;
- elsődlegesen az Önkormányzat saját hatáskörében elvégezhető kisléptékű feladatokra irányul, amelynek elvégzéséhez nem szükséges annak megjelenítése az adott stratégiai tervdokumentumban (pl. rövid tájékoztató anyag megjelenítése a hőhullámok hatásairól az Önkormányzat honlapján).

3. Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában megfogalmazott célok és intézkedések megjelennek-e már jelenleg is az elfogadott települési szintű tervdokumentumokban, azaz integrálásukra nincsen szükség?

Ahogy arra a 3. fejezetben vázlatosan utaltunk, a városi szintű tervdokumentumok és településrendezési eszközök kivétel nélkül mindegyike már jelenlegi formájában is tartalmaz számos olyan célt, intézkedést, feladatot, amelyek – ha nem is dedikáltan – az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgálják. Természetesen ezek többsége nem egyezik meg szó szerint az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában kijelölt célokkal és intézkedésekkel, éppen ezért ezek esetében mérlegelési lehetőségünk nyílt annak megállapítására, hogy indokolt-e azok módosítása, vagy esetleg kiegészítése az újonnan kidolgozott Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával való összhang megteremtése érdekében, vagy jelenlegi formájukban is megfelelően illeszkednek az utóbbi dokumentumhoz. A döntés során elsősorban a stratégiákban, vagy szabályozási eszközökben, illetve az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában megjelenő fejlesztési irányok azonosságát, és nem az azokban megjelenő esetleges mennyiségek közti eltéréseket vettük alapul. Azaz pl. a fásítási akciók megvalósítására irányuló intézkedést annak ellenére úgy tekintettük, mint a Környezetvédelmi Programban megfelelően megjelenő feladatot, hogy az – Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával ellentétben – az utóbbi nem tartalmaz számszerű célértéket.

4. Melyek azok az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában megfogalmazott célok és intézkedések, amelyeket a települési szintű tervdokumentumok, illetve szabályozási eszközök során következő felülvizsgálata során meg kell jeleníteni valamilyen formában a dokumentumok közti összhang biztosítása érdekében?

Gyakorlatilag az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia valamennyi olyan célját, intézkedését integrálандónak minősítettük, amelyek a fent leírtak alapján nem minősültek „nem relevánsnak”, vagy álláspontunk szerint már jelenleg is megfelelő részletezettséggel megjelennek a stratégiákban, illetve szabályozási eszközökben.

Az alábbi táblázat értelmezéséhez szükséges jelzések és rövidítések jelentései az alábbiak:

Jelmagyarázat:

v	Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia intézkedése/intézkedéseleme megjelenik a helyi tervdokumentumban, ill. jogszabályban
X	Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia intézkedését/intézkedéselemét integrálni kell a helyi tervdokumentumba, ill. jogszabályba
n.r.	Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia intézkedése/intézkedéseleme nem releváns a helyi tervdokumentum, ill. jogszabály szempontjából

Rövidítések magyarázata:

TFK	Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója
HÉSZ, SZT	Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve
TAK	Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve
TKR	Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete
KP	Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja
SECAP	Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve

3. táblázat: Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia egyes elemeinek kapcsolata Kazincbarcika Város releváns városi szintű stratégiával és szabályozási eszközeivel

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
1.1. Villámárvizekkel és belterületi elöntésekkel szembeni sérülékenység	1.1.1. Települési belterületi alkalmazkodó vízvisszatartó megoldások megvalósítása Kazincbarcikán	Jelenleg meglévő csapadékvíz-elvezető hálózat karbantartása, összekapcsoltságának javítása	v	n.r.	n.r.	n.r.	v	v
		Természetes vízvisszatartó megoldások integrálása a rendszerbe	X	X	X	X	X	X
		Az intézkedés keretében városi esőkertek (természetes, beszivárgást segítő aljzatú, mélyebb fekvésű, növény borította területek) kialakítása, beszivárogtató burkolatok (pl. gyephézagok) alkalmazása, valamint szikkasztó árkok kiépítése valósul meg kiválasztott helyszíneken.	X	X	X	X	X	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
		Budapest Főváros XII. kerületi Hegyvidéki Önkormányzat által koordinált LIFE – Városi Eső (varosieso.hu) projekttel történő kapcsolatfelvétel, az ott alkalmazott jó gyakorlatok áttekintése és alkalmazási lehetőségeinek megvizsgálása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
	1.1.2. A Tardona és a térségi kisebb patakok felső vízfolyás-szakaszain való vízvisszatartás természetalapú megoldásokkal	Kazincbarcika külterületein, a terepi adottságoknak megfelelően rönkgátak kiépítése valósul meg, amely folyamat magában foglalja ezek helyszínének kijelölését, a területeket érintő földtani, hidrológiai modellezést és tervezést	X	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
		A vízfolyások magasabban fekvő szakaszain egykori mederkanyarulatok és a természetes parti rézsűk helyreállítása	X	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
1.2. A térség Sajó árviceivel szembeni sérülékenységeinek csökkentése	1.2.1 Kisléptékű vízkármegelőző beruházások megvalósítása Felső-Barcikán	Kapcsolatfelvétel a LIFE-MICACC projekt folytatásaként megvalósuló, Belügyminisztérium által koordinált LIFE LOGOS 4 Waters projekttel tudás, tapasztalat begyűjtése érdekében	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
		A leginkább veszélyeztetett Felső-Barcika városrészben a helyi víztöbblet visszatartása természetközeli lehetőségeinek vizsgálata és ezek kapcsán potenciális fejlesztési irányok meghatározása	X	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
	1.2.2. A helyi építési szabályzat (HÉSZ) felülvizsgálata a hullámtérben való építkezések észszerű korlátozása céljából	Kazincbarcika helyi építési szabályzatának (HÉSZ) olyan szemléletű felülvizsgálata, amely racionális módon szabályozza a hullámtérben történő új lakó-, és ipari épületek építését, az esetleges árvízárkok megelőzése végett, figyelembe véve a várható klímahatásokat és -trendeket, hangsúlyt helyezve az éghajlatváltozási hatásoknak rugalmasan ellenálló megoldásokra	X	X	n.r.	X	n.r.	n.r.

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	1.2.3. Árvízi víztöbblet megtartási lehetőségeinek vizsgálata a vízhiányos időszakokra	Annak vizsgálata, hogy van-e lehetőség a Város határában olyan ideiglenes tározók és hozzájuk kapcsolódó árokrendszer kialakítására (pl. felhagyott holt meder szakaszokból), amelyek képesek megtartani a Sajó árvízi víztöbbletét, valamint, hogy található-e felszín alatti tározásra alkalmas terület a Sajó kavicsteraszaiban	X	X	X	X	X	X
1.3. ¹	1.3.1 Ipari szennyvíz újrahasznosítási mintaprojekt megvalósítása	A BorsodChemben megtisztított ipari víz városi zöldterületek öntözésére való alkalmazhatóságának vizsgálata	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
1.4. ²	1.4.1 Lakossági vízmegtartást szolgáló vízgazdálkodási megoldások támogatása	Lakóközösségek támogatása és ösztönzése a helyi kisléptékű esővízmegtartó megoldások alkalmazásában. Ehhez esővízgyűjtő (IBC) tartályokat biztosít a Város és a Vállalat a kazincbarcikai lakosság részére	n.r.	n.r.	X	n.r.	X	X
1.5. Ászárral szembeni sérülékenység	1.5.1 Települési építési szabályzatok természetes vízvisszatartási fókuszú felülvizsgálata	Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) felülvizsgálata, és benne lehetőség szerint a közművesítetttség feltételrendszerének kiegészítése a helyben szikkasztással, illetve új lakóterületek kialakításához előírt feltételek kiegészítésével, a csapadékvíz felszín alatti tárolásának és helyben tartási lehetősége biztosításának előírásával.	n.r.	X	X	X	n.r.	n.r.

¹ 1.3. rész cél: A BorsodChem hűtő- és ipari vízellátási kockázatainak kezelése

² 1.4. rész cél: A potenciális nyári ivóvíz-ellátási kockázatokra való felkészülés

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	1.5.2. Erdői víztározók kialakítása az önkormányzati tulajdonú erdőterületeken	Természetalapú, kisléptékű erdei tározók létrehozása a Kazincbarcika Város Önkormányzata által kezelt erdőterületeken	n.r.	X	n.r.	X	X	X
	1.5.3 Nyári vízhiányos körülményekhez is alkalmazkodó növényzet kialakítása a városi zöldfelületeken	Felül kell vizsgálni az ültetési terveket és szükség esetén átalakítani a közterületek növényzetét, oly módon, hogy a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növények nagyobb részarányt képviseljenek az állományban	X	n.r.	X	n.r.	X	√
2.1. Az egészségügyi ellátórendszer felkészítése a nyári többlet-igénybevételre	2.1.1. Az egészségügyi ellátórendszer elemei és szereplői tudatos felkészülésének támogatása a hóhullámos időszakokra	Az egészségügyi intézmények kapacitástervezésének optimalizálása, ideértve a nyári szabadságolások előzetes és racionális tervezését	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	√
		Felmérésre kerülnek azok az infrastrukturális szükségletek, amelyek biztosítása magas prioritással bír a hőségidőszakokra való felkészülés érdekében	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	√
2.2. Reagáló önkorm	2.2.2 Reagáló önkormányzati	A már meglévő intézkedések (hőségriadó idején lakosság tájékoztatása internetes felületeken keresztül, ivóvízosztás) megtartása és kibővítése	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	√

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	gyakorlatok folytatása, intenzitásának növelése a hőhullámokkal szemben	További 5 db párapu kihelyezése	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
	2.2.3. Hőségidőszakokra vonatkozó szemléletformálás a térség vállalatainál	BorsodChem koordinációjával olyan szemléletformáló programok valósulnak meg, amelyek elősegítik a térségbeli más vállalatok alkalmazkodóképességének javítását a hőhullámokkal szemben (fő cél: a lehető legtöbb gazdasági szereplőnél azok munkavédelmi intézkedéseibe hangsúlyosan épüljön be a hőség hatásaira való felkészülés, továbbá, hogy specifikus munkavédelmi intézkedések kerüljenek kialakításra ezekre az időszakokra)	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X
2.3. A hőhullámok hatásait mérséklő (település-) építészeti megoldások alkalmazása	2.3.1. Az épített környezetet érintő egyes beavatkozásokban hőhullám- és klímareziliens megoldások alkalmazása	Feltárássá kerülnek azok az intézkedési lehetőségek, amelyek az egyedi épületek szintjén valósíthatók meg a hőhullámok hatásainak csökkentése érdekében	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X
		Elkészül egy felmérés arról, hogy a város mely épületei lennének alkalmasak zöldtető kialakítására	X	n.r.	X	n.r.	X	X
		A lakosság számára rövid tájékoztató anyag készül a hőhullámok hatásainak a „kertkapun belüli” enyhítésével kapcsolatban (zöld növények telepítése, kék infrastruktúra elemeinek alkalmazása, árnyékolás stb.), amely a helyi újságban és az Önkormányzat hivatalos honlapján lesz olvasható.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	V
	2.3.2. Hőhullám reziliens településrendezési és -	A településépítészeti során a lehető legnagyobb arányú zöldfelületek kialakítása, továbbá a természetes árnyékolás széleskörű alkalmazása szükséges. E szempontokra kiemelt figyelem fordítandó a településrendezési és építészeti irányok kialakításakor	V	V	V	V	V	V

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	építészeti megoldások alkalmazása	Az új lakóterületek, városrészek és egyéb épített környezeti elemek (pl. terek, parkok, infrastrukturális elemek) ki- vagy átalakításakor figyelembe kell venni a klímaadaptációs szempontokat, megfelelő átszellőzést kialakítva, teret hagyva a zöld és kék infrastruktúrának is.	✓	✓	✓	✓	X	✓
		A meglévő, jelenlegi településrendezési dokumentumok felülvizsgálatára építkezve egy iránymutatás készül, ami a helyi újságban és Önkormányzat hivatalos honlapján lesz olvasható. Az elkészült iránymutatásban felsorolt irányelvek jövőbeli közterület-felújítások alapjául szolgálhatnak.	n.r.	n.r.	X	n.r.	n.r.	n.r.
2.4. ³	2.4.1. Széleskörű lakossági klíma-egészségügyi szemléletformálás megvalósítása	Éghajlatváltozással összefüggő egészségügyi kockázatokkal kapcsolatos szemléletformálási programok elindítása és tájékoztató kampányok megtartása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	✓
2.5. A hőhullámokra reagáló helyi szabályozási környezet kialakítása	2.5.1. Kazincbarcika-BorsodChem közös Hőhullám Cselekvési Terv kidolgozása	Kazincbarcika a BorsodChemmel közösen települési-vállalati közös, öntözési tervvel kiegészített hőségriadó tervet készít	X	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X
	2.5.3. Hőhullámokra felkészülés tervezési integrációja	A Kazincbarcikat érintő települési/járási szintű ágazati dokumentumok hőhullámok hatásaihoz való alkalmazkodást figyelembe vevő felülvizsgálata	X	n.r.	n.r.	n.r.	X	X

³ 2.4. részcél: Egészségtudatosági szemléletformálás megvalósítása

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
3.2. A települési épített környezet vihkárkár-sérülékenységének mérséklése	3.2.1. A városi épületállomány klímaérzékenységének felmérése és a sérülékeny elemek beazonosítása	A város és az egyes településrészek épületállománya klímaérzékenységének felmérése. Az érzékenységre vonatkozó pontos helyzetkép kidolgozását az egyes típus- és településrész-specifikus (és akár a járás egyéb településein is alkalmazható) válaszlépések kidolgozása követi.	X	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
	3.2.2. Lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok indítása az épületállomány alkalmazkodásának témájában	Lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok indítása az épületállomány alkalmazkodási válaszairól, az elérhető pályázati forrásokról, a korszerű, vihkáraknak ellenálló építészeti megoldásokról, a lakásbiztosítások előnyeinek ismertetéséről.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
	3.2.3 Települési vihkár gócpontok azonosítása és kapcsolódó kárbejelentő alkalmazás fejlesztése	Települési vihkár gócpontok azonosítását segítő és a kapcsolódó kárbejelentést támogató funkció fejlesztése a KolorApp-on belül	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
3.3. A helyi szabadidőgazdaság	3.3.1. Az éghajlatváltozáshoz rugalmasan alkalmazkodó rendezvényszervezés	A rendezvényszervezési eljárásrendek felülvizsgálata és klímaadaptációs szempontú kiegészítése (pl. fedett terek biztosítása, megfelelő világítás, látható jelzések kialakításának előírása); a szélsőséges időjárási események nagyobb bekövetkezési esélye miatt a résztvevő tömeg tájékoztatását és hatékony koordinálását biztosító megoldások konkretizálása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	3.3.2. Adaptív attrakciófejlesztés	A szélsőséges időjárási jelenségekre érzékeny szabadtéri vonzerőelemek ellenálló képességének fokozását szolgáló jó gyakorlatok (pl. fedett rendezvényterek kialakítása, árnyékoló/esővédő létesítmények kiépítése, aktív/passzív építészeti megoldások, reagáló termékfejlesztés) bemutatása és az adaptív megoldásokat propagáló irányelvek (pl. a fenti beavatkozások során a helyi munkaerő és helyi alapanyagok felhasználására való törekvés, szelíd turisztikai értékek nyomon követése) összeállítása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X
		Madármegfigyelő les kiviteli tervének elkészítése, majd megépítése a BorsodChem szennyvíz átlagosító medencéje mellett, a Vállalat koordinálásában	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
4.1. Adaptív erdőgazdálkodási megoldások alkalmazása a térségben	4.1.1. Adaptív erdőgazdálkodás megvalósítása érdekében egy újfajta, egységes, vízmegtartó erdőgazdálkodási szemlélet kialakítása az önkormányzati erdőterületeken	A terület vízmegtartó kapacitásának javításához hozzájáruló beavatkozások megvalósítása (pl. a rönkgátak kialakítása, lápos, mocsaras részek megőrzése/létrehozása),	X	X	X	X	X	X
		Fa és cserje állomány gazdagítása, újjátása az önkormányzati tulajdonú erdőkből	X	n.r.	n.r.	n.r.	✓	✓
		Az intézkedés során megszerzett tudás, alkalmazott jó gyakorlatok megosztása a Város kommunikációs felületein, valamint más érdeklődő települések, szervezetek, egyének számára	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
4.2. Erdő- és bozóttűz	4.2.1. Erdőtűzveszély mérséklése szemléletformálással	Párbeszéd jellegű vitafórum szervezése az erdőtűzveszély mérsékléséért, kiemelt hangsúlyt fektetve az emberi gondatlanságból, esetlegesen a szándékos gyújtogatásból kialakuló tüzek megszüntetésére a gazdálkodói célcsoport számára	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
		Ismeretterjesztést előtérbe helyező szemléletformálási csomag kidolgozása a helyi lakosság és a diákok számára az erdőtűzveszély mérsékléséért, kiemelt hangsúlyt fektetve az emberi gondatlanságból, esetlegesen a szándékos gyújtogatásból kialakuló tüzek megszüntetésére.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
	4.2.2. Erdőtűzveszély mérséklése természetközeli megoldásokon keresztül az önkormányzati erdőterületeken	Annak felmérése, hogy van-e a területen nagyobb kiterjedésű, lábon álló, kiszáradt fás rész, melynek letermelése felhasználható lehet alapanyagként a rönkgátak kialakításánál	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
		A tüzek terjedését akadályozandó árnyéktűrő, lombhullató elegyfák kerülnek betelepítésre a jelenlegi állományba (a nagyobb kiterjedésű fenyves, nyírfás egységeket körbekerítve)	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
		Észak-déli irányú (akár több típusú) tűzpázták, természetes nyiladékok kialakítása, fenntartása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
4.3. A biodiverzitás növelése	4.3.1. A biológiai sokszínűség megőrzés szempontjainak vonatkozó tervdokumentumokba való beépítése	Az érintett városi/térségi tervdokumentumok felülvizsgálata és ezekbe a releváns ökológiai szempontok beépítése, ökológus szakember bevonásával	X	X	X	X	X	X
	4.3.2. Városi fakataszter létrehozása	GIS-alapú fakataszter rendszer kialakítása (nyilvántartott adatok: fák térbeli pozíciója, lombkorona- és törzsátmérője, magassága, fák fajtája)	X	n.r.	X	n.r.	X	X
	4.3.3. Tájékoztató kampányok szervezése a háztáji kiskertek tulajdonosai és a mezőgazdasággal foglalkozók számára	Ökotudatos gazdálkodás népszerűsítését célzó kampányok megvalósítás két célcsoport (háztáji kiskertet művelők; város térségében tevékenykedő gazdálkodók) számára	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	V	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK						
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP	
4.4. Hálózatos zöld és kék infrastruktúra kialakítása	4.4.1 Elhanyagolt városi zöldfelületek rehabilitációs lehetőségeinek felmérése	Azon a zöldfelület-egységek felmérése és azonosítása, amelyek esetében funkciógazdagítás vagy rehabilitáció szükséges (részben az elkészült fakataszter alapján)	X	n.r.	X	n.r.	X	X	
	4.4.2 Fásítási akciók megvalósítása Kazincbarcikán	A LIFE-CLIMCOOP projekt keretében 1540 db fa ültetése utal mentén, illetve a későbbiekben a közparkokban különböző magasságú cserjeszint kialakításával jelentős élettér-bővítés	✓	n.r.	X	n.r.	✓	✓	
	4.4.3 Zöld és kék infrastruktúra elemek összekapcsolására irányuló kisléptékű beavatkozások		A meglévő kék- és zöldfelületek esetében a szükséges változtatások jellegének és helyszíneinek azonosítása annak érdekében, hogy ezek az elemek valódi ökológiai folyosókként és területekként tudjanak funkcionálni.	✓	X	X	X	✓	X
			A rekreációs potenciállal rendelkező területek (pl. a Belváros közeli Csónakázó-tó, valamint a Herbolya-bánya környéki tavak - Minivadon) vízellátásának biztonságosabbá tétele és a vízutánpótlás több lábon állásának biztosítása	X	X	X	X	X	X
			Azokon a településrészekon, ahol gyakoriak a pangó vizek, ott a terület vizes élőhelyé, vízborított területté alakításának és kék infrastruktúra hálózatba integrálása lehetőségeinek felmérése	X	X	X	X	X	X
			Az egyes elemek integrációja során a városi környezetben alkalmazható egyszerű, kisléptékű, természetes vízmegtartó megoldások alkalmazása	X	X	X	X	X	X
5.1. Az érintettek érzékenyítése	5.1.1. Klímatudatossági felmérés készítése Kazincbarcikán és térségében	Átfogó, reprezentatív kérdőíves felmérés lebonyolítása a helyi klímatudatosságról a városi és a térségi lakosság körében	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	5.1.2 Köznevelési szemléletformálási tevékenységek folytatása	A helyi köznevelési és oktatási intézményekben zajló aktív környezettudatossági szemléletformálás folytatása, lokális és fenntarthatósági, klímatudatossági szempontok érvényesítése és újfajta megközelítések meghonosítása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	✓	✓
	5.1.3 Ismeretterjesztés: az érintett csoportok éghajlatváltozásról alkotott tudás- és információkészletének gazdagítása	A térségi önkormányzatok, az oktatási és civil szféra, valamint a gazdasági szereplők, a kritikus infrastruktúrákat működtető és a természetvédelmi területeket igazgató szervezetek körében szemléletformálási tevékenységek, műhelyviták megtartása a KolorAkadémia sorozatába illeszkedve	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	✓
	5.1.4 Kisközösségi kertprogram indítása Kazincbarcikán	Közösségi kertek kialakítása	X	n.r.	n.r.	n.r.	X	✓
	5.1.5 Klíma- és víztudatosságot szolgáló szemléletformálási csomagok kidolgozása	Egy replikálható képzési anyag kidolgozása a klímaalkalmazkodásról és a felkészülés helyben releváns kérdéseiről a kazincbarcikai és más térségi helyi önkormányzati dolgozók, önkormányzati tulajdonú cégek munkatársai számára	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	✓
		Információs kiadvány kidolgozása, valamint 3 figyelemfelkeltő, véleményező, ismeretterjesztő műhelymunka lebonyolítása, egyenként 15, az érintett szakterületeken dolgozó önkormányzati munkavállaló számára	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	✓
5.2. A térségi szereplők közötti információáramlás	5.2.1 Valós idejű Víztudatossági Információs Tábla üzemeltetése	BorsodChem által kialakított ún. Water Dashboard, azaz a Víztudatossági Információs Tábla tartalmának kiegészítése a tisztított víz mennyiségével	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
	5.2.2. A város-üzemeltetésben az	Lehetséges gyakorlatok készletének feltárása a városfejlesztésben és -üzemeltetésben alkalmazható okos (a modern technológia,	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	alkalmazható okos és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó megoldások, természetközeli jó gyakorlatok feltárása	adatelérés és -használat eszközein alapuló) és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó megoldások, természetközeli jó gyakorlatok kapcsán						
	5.2.3 Oktatási és információs lánc kidolgozása a helyi ipar klímatudatosságának növeléséért	Iparág-specifikus klímatudatossági oktatási és információs csomag kidolgozása a helyi ipart célozva, ennek keretében egy „klímatudatossági lánc” oktatási csomag kidolgozása az ipari dolgozók és gyakornokok számára	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X
5.3. Klímaalkalmazkodási tartalmak integrálása a	5.3.1. Adaptációs szempontok érvényesítésére vonatkozó javaslatcsomag kidolgozása az ágazati tervezés számára	Ágazati dokumentumok klímaadaptációs szempontú (a várható időjárási és éghajlati változásokat, ezek hatásait és következményeit, az ezekre való felkészülést figyelembe vevő) felülvizsgálata és az ezek eredményeként, optimálisan ebben a jelen Város-Vállalat Alkalmazkodási Stratégiában megfogalmazott alkalmazkodási irányoknak az aktualizált dokumentumokba való beépítését célzó javaslati csomag kidolgozása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	5.3.2. Adaptációs szempontok érvényesítésére vonatkozó javaslatcsomag kidolgozása a település- és területfejlesztési és -rendezési tervezés számára	Az éghajlati alkalmazkodás és a fenntarthatóság szempontjainak a Kazincbarcikát érintő településfejlesztési és -rendezési tervekbe, térségi dokumentumokba, valamint az építésgazdaság stratégiai dokumentumaiba való következetes integrálása	X	X	X	X	n.r.	n.r.
5.4. ⁴	5.4.2 A Város nemzetközi kapcsolatainak fenntartása és erősítése az éghajlati adaptáció terén	Nemzetközi kapcsolatok (pl. testvérvárosi és egyéb régiós településközi együttműködések) fenntartása és erősítése a klímaadaptáció terén, ennek keretében online és személyes részvételű konferenciák, műhelybeszélgetések, bi- és multilaterális találkozók szervezése	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
6.1. Helyben kialakult adaptív jó gyakorlatok térségi terjesztése	6.1.1 Önkormányzati-iparvállalati közös vezető szerep felvállalása a vízgyűjtő szintű víztudatossági partnerségben	Vízgyűjtő szintű partnerség, cselekvés és kooperáció kialakítása a vízszolgáltatók, vízhasználók, nemzeti parkok és a víz állapotától jelentősen függő érintettek bevonásával.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X
		Egy vízgyűjtő szintű klímakockázati és vízhasználat sérülékenységi térkép és adatbázis kidolgozása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X	X

⁴ 5.4. rész cél: Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, világgazdasági és geopolitikai-éghajlati kihívásokra való felkészülés

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Részcél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	6.1.2. Mentorprogram előkészítése és megvalósítása	Replikációs potenciálú önkormányzat-iparvállalat helyszíneket megcélözva, mentorprogram előkészítése és megvalósítása, együttműködések, klímakockázat-felmérési módszerek népszerűsítése, közös klímastratégiák tervezése, kisvízfolyás kataszterek létrehozási módszerének megosztása céljából	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
	6.1.3. Klímaalkalmazkodási jó gyakorlatok és tervezés-módszertani megoldások összegyűjtése és továbbadása a más, hasonló adottságokkal rendelkező települések és vállalatok számára	Egy módszertani útmutató a közös önkormányzati-iparvállalati adaptációs stratégia tervezési folyamatának kivitelezéséről	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
		Online jó gyakorlat gyűjtemény kidolgozása, amely a Kazincbarcikán és térségében a projekt során megvalósult, illetve a projekt során hazánkban vagy nemzetközi tanulmányutak során gyűjtött példaértékű megoldások replikációját támogatja majd	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.
6.2. A létrehozott klímaadaptációs intézményi elemek fenntartása,	6.2.1. Klíma Platform létrehozása és működtetése	A Klíma Platform, mint a stratégiát megvalósító operatív szerv Város-Vállalati együttműködésben történő fenntartása és tartalommal való feltöltése	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X
	6.2.2 Klíma Alap létrehozása és működtetése	Kazincbarcika és a BorsodChem által Közös Klíma Alap létrehozása a helyi kis léptékű és kis költségvetésű klímaadaptációs intézkedések támogatására, az Alaphoz kapcsolódó eljárásrendek, monitoring feladatok, információs feladatok, pályázati kiválasztási és prioritizálási kritériumok kidolgozása	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X

ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI ALKALMAZKODÁSI STRATÉGIA			RELEVÁNS VÁROSI STRATÉGIÁK, SZABÁLYOTZÁSI ESZKÖZÖK					
Rész cél	Intézkedés	Intézkedés/Intézkedéselem tartalma	TFK	HÉSZ, SZT	TAK	TKR	KP	SECAP
	6.2.3. Jövőkutató Csoport létrehozása és működtetése	Éghajlatváltozással kapcsolatos másodlagos kutatási eredmények, információk összegyűjtése és elérhetővé tétele, valamint saját vizsgálatok lefolytatása céljából Jövőkutató Csoport felállítása a Miskolci Egyetem, BorsodChem, Nemzeti Alkalmazkodási Szakterület és GeoGold Kárpátia Kft. részvételével	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	n.r.	X

5. Javaslatok a Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájában kijelölt célok és intézkedések Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiban és szabályozási eszközeiben történő megjelenítésére

Jelen tanulmány fő célja olyan javaslatok megfogalmazása, amelyek a LIFE-CLIMCOOP projekt keretében kidolgozott, „Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Zrt. közös városi – vállalati Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiája” című dokumentumban kijelölt fejlesztési irányok egyéb, már elfogadott városi szintű stratégiai tervdokumentumokba és szabályozási eszközökbe történő integrálását lehetővé teszik.

A minél egyszerűbb gyakorlati felhasználhatóság igényét szem előtt tartva, **az esetek döntő többségében szövegszerű javaslatokat fogalmaztunk meg**, megadva a javasolt kiegészítés, esetenként törlés, vagy új szövegrészlet helyét is az egyes dokumentumokban. Az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával fennálló összefüggés jelzése érdekében minden esetben megadtuk annak azt a rész célját, illetve intézkedésének a kódját, amelynek adott dokumentumba történő integrálását a szóban forgó javaslat szolgálja. (Helyhiány miatt az alábbi táblázatban csak a rész célok, illetve intézkedések kódja szerepel, azok megnevezései azonban a 4. fejezetben található táblázat alapján azonosíthatók).

A fentiekkel kapcsolatban említést érdemel, hogy a figyelembe vett tervdokumentumok még a 2010-es években készültek, értelemszerűen az akkori jogszabályi előírásoknak és magasabb szintű stratégiai dokumentumokban foglaltaknak megfelelően. Az azóta eltelt időszakban azonban azok egy részére vonatkozóan vagy új követelmények jelentek meg (ld. településfejlesztési koncepciók elkészítésére vonatkozó szabályozási környezet módosulása), vagy új magasabb, országos szintű terv került elfogadásra, amelyhez a települési szintű dokumentumoknak igazodniuk kell (ld. 2022-ben elfogadott 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program). Ebből következően, az említett dokumentumok soron következő felülvizsgálata minden bizonnyal meg kell, hogy haladja azok szövegének egyszerű felülvizsgálatát és szükség szerinti korrekcióját, nagy valószínűséggel teljesen új dokumentumok fognak készülni. Ebben az esetben a jelen dokumentumban tett szövegszerű javaslatok értelemszerűen ugyan nem lesznek egy, az egyben átültethetők, azonban reményeink szerint így is segítséget nyújthatnak olyan új Településfejlesztési Koncepció, valamint Környezetvédelmi Program kialakításához, amelyek megfelelő módon érvényesítik az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégia által kijelölt fejlesztési irányokat.

Az alábbiakban Kazincbarcika Város egyes – éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns – tervdokumentumai és szabályozási eszközei szerinti bontásban teszünk javaslatot azok módosítására abból a célból, hogy megteremthető legyen azok összhangja a város 2023-ban elfogadott Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiájában foglaltakkal.

5.1. Településtervek

5.1.1. Kazincbarcika Város Településfejlesztési Konceptiója

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
3.1.2. Horizontális cél	Jövőkép	A 3.1.2. horizontális cél módosítása a következő módon: „A fenntartható egyensúlyi állapot elérése változó gazdasági, társadalmi, éghajlati adottságok között ”
3.1.3.3. Stratégiai cél: „Az épített környezet fejlesztése”	Rész cél: 1.1.	A „Közmű infrastruktúra fejlesztése” tematikus rész cél kiegészítése a következő tematikus rész célal: „Csapadékvíz-elvezető hálózat összekapcsoltságának javítása, karbantartása, természetes víz visszatartó megoldások integrálása a rendszerbe”
3.5.3 „Az épített környezet fejlesztése”	Rész cél: 1.1.	A „Közmű infrastruktúra fejlesztése” tematikus rész cél kiegészítése a következő tematikus rész célal: „Csapadékvíz-elvezető hálózat összekapcsoltságának javítása, karbantartása, természetes víz visszatartó megoldások integrálása a rendszerbe” Az új tematikus rész cél valamennyi városrészre vonatkozó feladat, így az új tematikus rész célhoz tartozó sorban valamennyi településrészhez tartozó táblázat cella piros színnel való kitöltése.
4.1.9.1 „Zöldfelületek kataszterezése, értékvédelem és jogi szabályozás, fenntartás”	Intézkedés: 4.3.2.	A 4.1.9.1. fejezet első mondatának kiegészítése a következő módon: „A zöldfelületi értékek védelmének, szabályozásának és tervszerű fenntartásának alapja, hogy a település rendelkezzen a zöldfelületeinek kataszterével, annak részeként egy GIS-alapú városi fakataszter rendszerrel, amely a fák térbeli pozíciója mellett azok főbb jellemzőit (lombkorona- és törzsátmérő, magasság, fajta) is nyilván tartja. ” Ugyanezen fejezeten belül a „Javasolt feladatok” első pontjának kiegészítése a következő módon: „zöldterületi kataszter összeírása és térinformatikai ábrázolása, azon belül városi fakataszter kialakítása”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
4.1.9.1 „Zöldfelületek kataszterezése, értékvédelem és jogi szabályozás, fenntartás”	Intézkedések: 1.5.3.; 2.3.1.; 2.5.1.; 4.4.1.	A 4.1.9.1. fejezet kiegészítése – az első bekezdést követően – az alábbi bekezdésekkel: „Az elkészült fa- és zöldfelületi kataszter alapján azonosítani lehet és kell azon zöldfelület-egységeket, amelyek esetében funkciógazdagítás vagy rehabilitáció szükséges. A meglévő zöld- és azokhoz szorosan kapcsolódó vízfelületek esetében a szükséges változtatások jellegének és helyszínének azonosítása során elsődleges szempontként kell érvényesülnie az elvárásnak, hogy ezek az elemek valódi ökológiai folyosókként és területekként tudjanak funkcionálni. A zöldfelületek hosszú távú fejlesztésére irányuló tervek kidolgozása és azok gyakorlati megvalósítása során figyelembe kell venni az éghajlatváltozás következményeit, így mindenekelőtt a szélsőséges időjárási helyzetek (aszály, hóhullám, özvízszerű esőzése, vihar) gyakoribbá válását is. Ennek keretében felül kell vizsgálni az ültetési terveket és szükség esetén átalakítani a közterületek növényzetét oly módon, hogy a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növények nagyobb részarányt képviseljenek az állományban. Öntözési terv kidolgozására van szükség, amelynek megvalósítása lehetővé teszi aszályos időszakokban is a zöldfelületek fenntartását. Azokon a településrészekon, ahol gyakoriak a pangó vizek, ott fel kell mérni a terület vizes élőhelyé, vízborította területté alakításának és kék infrastruktúra hálózatba történő integrálása lehetőségeit.”
4.1.9.1 „Zöldfelületek kataszterezése, értékvédelem és jogi szabályozás, fenntartás” „Javasolt feladatok”	Intézkedések: 1.5.3.; 2.3.1.; 2.5.1.; 4.4.1.	A 4.1.9.1. fejezeten belül a „Javasolt feladatok” kiegészítése a következő elemekkel: • Az elkészült fa- és zöldfelületi kataszter alapján azon zöldfelület-egységek azonosítása, amelyek esetében funkciógazdagítás vagy rehabilitáció szükséges, figyelemmel az éghajlatváltozás kihívásainak való megfelelés szükségességére is; • Öntözési terv kidolgozása • Felmérés készítése arról, hogy a város mely épületei lennének alkalmasak zöldtető kialakítására
4.1.9.2 „Kapcsolódás a természeti környezethez” –	Intézkedés: 4.4.3.	A javasolt feladatok közül az elsőként felsorolt kibővítése a következő módon: - a Csónakázó-tó környezete és a meder partvonala rendezett, vízellátása biztonságos, a vízutánpótlás több lábon állása biztosított. A tavon kialakított stégről bérelhető csónakokkal ismét – nevéhez méltóan – csónakázó tóvá válik a vízfelület.

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
Szabadidőparkok létesítése és környezeti nevelés a) Komplex szabadidőpark létesítése a Csónakázó-tó és a Várhegy környezetében Javasolt feladatok:”		
4.1.9.2 „Kapcsolódás a természeti környezethez” – Szabadidőparkok létesítése és környezeti nevelés b) A Minivadon megújulása Javasolt feladatok:”	Intézkedés: 4.4.3.	A bekezdés negyedik mondatának kibővítése a következő módon: „A horgásztavak partja rendezett, azok folyamatos vízellátása a vízutánpótlás több lábon állása által biztosított. ❖Kiépített stégekről lehet kényelmesen horgászni, melyekhez esőbeálló, ill. tűzrakó-helyek is kapcsolódnak.”
4.1.9.3 „Ökológiai hálózat fejlesztése Javasolt feladatok”:	Intézkedések: 1.1.2.; 4.1.1.; 4.2.2.	A 4.1.9.3. Javasolt feladatok fejezet első bekezdésének kibővítése a következő módon: „Javasoljuk, hogy a jövőben a Tardona-patak természet közeli élőhelyként kapja vissza ökológiai szerepét, revitalizációja megtörténjen. Ennek keretében a vízfolyás és a többi patak magasabban fekvő szakaszain célszerű egyrészt helyreállítani az egykori mederkanyarulatokat és a természetes parti részüket, másrészt a terület vízmegtartó kapacitásának javításához hozzájáruló beavatkozásokat megvalósítani (pl. a rönkgátak kialakítása, lápos, mocsaras részek megőrzése/létrehozása).” A patak rendezését a vízügyi- és a természetvédelmi hatóságok

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
4.1.9.3 „Ökológiai hálózat fejlesztése Javasolt feladatok”	Intézkedések: 1.5.2.; 4.1.1.; 4.2.2.	szakemberei bevonásával alakítják ki, mellyel biztosítható a patak menti élőhelyek revitalizációja és a maximális árvízi biztonság megteremtése. A 4.1.9.3. Javasolt feladatok fejezet kiegészítése az alábbi tartalmú új bekezdéssel „A települési fasorok felmérésre” kezdetű bekezdés elé: „A város körül elterülő erdőkben olyan erdőgazdálkodási gyakorlatot kell folytatni, illetve ösztönözni, amely hozzájárul az élőhelyek védelméhez az egyre szélsőségesebbé váló éghajlati körülmények között is, hiszen e területek csak így képesek betölteni az ökológiai hálózatban betöltött funkciójukat. Ennek érdekében törekedni kell a terület vízmegtartó kapacitásának javítására (pl. rönkgátak kialakításával, lápos, mocsaras részek, természetalapú, kisléptékű erdei tározók létrehozásával), illetve az erdőtüzek kialakulásának és terjedésének megelőzésére (pl. tűzpázták kialakításával, lombhullató elegyfák telepítésével a fenyves, nyírfás egységekbe).”
4.1.10 A település közművei, energiagazdálkodása	Intézkedések: 1.2.1.; 1.2.3.; 4.4.3.	A fejezet nem tartalmaz javaslatokat egyetlen témakör esetében sem. Amennyiben ezek pótlásra kerülnek, úgy a belterületi csapadékvízgazdálkodás, valamint az ár- és belvízvédelem témaköreiben az alábbi szöveg megjelenítése a fejezetben: „A csapadékvíz-elvezető rendszer összefüggő, megfelelően karbantartott rendszert alkot a városban, amely kisléptű, természetes vízmegtartó megoldásokat (pl. esőkertek, szikkasztó árkok) is magában foglal. Ezáltal a rendszer az éghajlatváltozás miatt egyre hangsúlyosabbá váló három fő kihívásnak, azaz a csapadékvíz helyben történő hasznosításának, a lefolyás lassításának, illetve a többletvíz biztonságos levezetésének egyaránt képes eleget tenni.” A Sajó árvizei által okozott vízkárok megelőzése érdekében, az előzetes felmérések eredményeinek függvényében, a város külterületén olyan ideiglenes tározók és hozzájuk kapcsolódó árokrendszer kialakítására kerül sor (pl. felhagyott holt meder szakaszokból), amelyek képesek megtartani a Sajó árvízi víztöbbletét. Ezen felül fel kell mérni, hogy található-e felszín alatti tározásra alkalmas terület a Sajó kavicsteraszain”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
3.5.5 „A fejlesztési célok értelmezése az egyes akcióterületekre ALSÓ- ÉS FELSŐBARCIKA AT”	Intézkedés: 1.2.1.	Az akcióterület jellemzőit és céljait leíró szövegrész második mondatának kiegészítése a következő módon: „A város alacsonyabban fekvő térfelületén lévő területen kiemelt cél a hosszú távú és biztonságos csapadékvíz-elvezetésének megoldása csapadékvízgazdálkodási rendszer kialakítása, amely a belterületi elöntések által okozott vízkárok megelőzését nem a csapadékvíz minél gyorsabb elvezetésére alapozza, hanem a helyi víztöbblet egy részének biztonságos, természetközeli vízmegtartó megoldásokkal (pl. zöldtetők, szikkasztó árkok, nagy kiterjedésű zöldterületek, esőkertek) történő visszatartására, amely lehetővé teszi a többletvizek későbbi hasznosítását. Az AT sajátos természetföldrajzi adottságaiból adódóan belvíz veszélyeztetettsége igen nagy, ezért a talajvíz-szint csökkentése és a felszíni vízvezetés teljes körű kialakítása, amennyiben lehetséges vízmegtartó megoldásokkal ötvözve , nélkülözhetetlen.”
4.1.9.5 „Lakótelepek zöldfelületei”	Intézkedés: 5.1.4.	A 4.1.9.5. fejezetben belül a „Javasolt feladatok” kiegészítése a következő elemmel: - Községi kertek kialakítására kerül sor, amelyek zöldfelületet-növelő és kiegészítő élelmiszerellátási szerepük mellett szemléletformálási funkcióval is bírnak.

5.1.2. Kazincbarcika Város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve

Jogszabályhely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
32.§	Intézkedések: 1.1.1., 1.4.1.	A 32.§-ba beépítendő: Új építés esetén a csapadékvizet a tetőfelület vízszintes vetületének és a vízzáró burkolatok összes felületének minden megkezdett 25 m ² -re után legalább 1 m ³ űrtartalmú, zárt, földfelszín alatti tárolóban – ciszternában – kell összegyűjteni, és azt szürkevízként, illetve kertészeti célra felhasználni. Ahol a talajszerkezet szikkasztási képessége megengedi, túlfolyóként szikkasztóakna is létesíthető az épületektől és a telekhatártól minimum 2 méter távolságban. A csapadékvíz tárolására a használaton kívüli, megfelelő módon tisztított, fertőtlenített egykori szennyvíztároló akna is használható.

Jogszabályhely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		Amennyiben a csapadékvíz helyben való gyűjtése, szikkasztása nem lehetséges, az a közterületen lévő, illetőleg közcélú csapadékvíz csatornába, nyílt vízvezető, vagy szikkasztó árokba, csak befogadói nyilatkozat, és az út kezelőjének hozzájárulása birtokában vezethető ki. Ez esetben legkésőbb a használatbavételig a telken keletkező csapadékvíz visszatartása érdekében, műszaki előírásokon alapuló, méretezéssel igazolt mennyiség befogadására alkalmas telken belüli átmeneti tároló kialakítása szükséges. A közterületi vízgyűjtőbe való kivezetés csak a járda burkolata alatt valósítható meg.
Szabályozási Terv	1.2.3.	Az övezeti besorolások felülvizsgálata az alábbi szempontok szerint: A jelenleg is vízgazdálkodási terület (V) besorolású övezetek környezetében a védelmi rendeltetésű erdőterületek (Ev) átsorolásával az árvízi víztöbblet magtartásának szempontjából nagyobb tározó kapacitás érhető el.
Szabályozási Terv	1.5.2.	Az övezeti besorolások felülvizsgálata az alábbi szempontok szerint: Az önkormányzati tulajdonú védelmi rendeltetésű erdőterületek (Ev) átsorolása vízgazdálkodási (V) övezetbe völgyi fekvésű területeken.

5.1.3. Kazincbarcika Város Településképi Arculati Kézikönyve

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
5. Bevezetés	Helyzetelemzés	A fejezet kiegészítése a következő bekezdéssel: „A kézikönyv elkészítésével szeretnénk iránymutatást adni a városban élők számára a klímaalkalmazkodási szempontok érvényesítésére építési és zöldterület alakítási szándékaik megvalósításakor. „... napjaink egyik legnagyobb világméretű kihívása, az éghajlatváltozás Kazincbarcika térségében is egyértelműen érezteti hatását. Az évi és ezen belül a nyári átlaghőmérséklet – valamint ezzel párhuzamosan a forró és hőségriadós napok számának – növekedése, továbbá a szélsőséges csapadékmintázatok és időjárási extrémítások fokozódása a XXI. század során tovább erősítik – a

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		Kazincbarcika medencehelyzetéből fakadóan – eleve szélsőségekre hajlamos lokális éghajlati sajátosságokat. Mindezek következtében Kazincbarcika városát és térségét elsősorban a hirtelen csapadékesemények következtében kialakuló villámárvizek, a hosszantartó hóhullámos időszakok és az intenzív csapadékhullással, jégveréssel és széllekedésekkel jellemezhető viharok érintik, de a folyami árvíz-veszélyeztetettség is érinti a térséget, az ivóvízbázisok és a természetes/természetközeli zöldfelületek is sérülékenyek a klímahatásokkal szemben.”
10.1 „Általános építészeti ajánlás”	Intézkedések: 1.1.1., 1.4.1., 1.5.1., 2.3.1., 2.3.2., 4.3.1.,	A fejezet kiegészítése a következő pontokkal: „Új épület építése, vagy a meglévő épület átalakítása, bővítése esetén ajánlott előnyben részesíteni a klímareziliens építészeti megoldásokat, így például: - az aktív és passzív épülethűtési megoldások alkalmazását; - a burkolt felületek tagoltságának növelését; - a természetes árnyékolás biztosítását (pl. zöld falak); - a lakossági csapadékvíz megtartó megoldások alkalmazását (pl.: gyepphézagos burkolatok, szikkasztók, esővízgyűjtő tartályok); - üvegfelületek védelmének biztosítását (pl.: spaletta vagy zsalugáter).”
10.2 „Településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó ajánlások”	Intézkedések: 1.5.1.	A közterületi terv készítésekor figyelembe veendő szempontok kiegészítendő az alábbiak: Burkolt felületek kialakításánál kifejezetten ajánlott a természetes vízvisszatartást segítő, gyepphézagos megoldások alkalmazása.
10.2.1. „Városközponti karakter”	Intézkedések: 1.5.3., 2.3.2., 4.3.1., 4.4.2.	A közterületekre vonatkozó ajánlások kiegészítendő az alábbiak: „A zöldterületek közparkok növényállományának megújításakor, növelésekor a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növényeket szükséges előnyben részesíteni (a biológiai sokszínűség megtartásával), melyek képesek az esetleges nyári vízhiányos körülményekhez is alkalmazkodni.”
10.2.2. „Lakótelepi karakter”	Intézkedések: 1.5.3., 2.3.2., 4.3.1., 4.4.2. 1.1.1., 1.4.1.; 2.3.1.	A közterületekre vonatkozó ajánlások kiegészítendő az alábbiak: „A zöldterületi fejlesztések során – ügyelve a biológiai sokszínűség megtartására – a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növények alkalmazását kell előnyben részesíteni, melyek képesek a nyári

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		vízhiányos körülményekhez is alkalmazkodni. A természetes vízvisszatartás érdekében javasolt városi esőkertek (természetes, beszivárgást segítő aljzatú, mélyebb fekvésű, növény borította területek) kialakítása, beszivárogtató burkolatok (pl. gyephézagos térkövek) alkalmazása, valamint szikkasztó árkok kiépítése.” A lakóépületekre vonatkozó ajánlások kiegészítendőek az alábbival: „A lakótelepi épületek felújítása során ajánlott megvizsgálni a zöld falak, zöld tetők kialakításának lehetőségeit.”
10.2.4. „Kisvárosi karakter” 10.2.5. „Kertvárosi karakter” 10.2.7. „Falusi karakter”	Intézkedések: 1.5.3.; 2.3.2.; 4.3.1., 4.4.2. 1.1.1., 1.4.1. 2.3.1.	A közterületekre vonatkozó ajánlások kiegészítendőek az alábbival: „A zöldterületi fejlesztések során – ügyelve a biológiai sokszínűség megtartására és a már kialakult utcakép, növényzeti karakter megőrzésére – a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növények alkalmazását kell előnyben részesíteni, melyek képesek a nyári vízhiányos körülményekhez is alkalmazkodni. A természetes vízvisszatartás érdekében javasolt városi esőkertek (természetes, beszivárgást segítő aljzatú, mélyebb fekvésű, növény borította területek) kialakítása, a közterületi autóbeállók esetében a beszivárogtató burkolatok (pl. gyephézagos térkövek) alkalmazása.” A lakóépületekre vonatkozó ajánlások kiegészítendőek az alábbival: „Az épületek felújítása során ajánlott megvizsgálni a passzív épülethűtési megoldások alkalmazásának, zöld falak kialakításának lehetőségeit. Az üvegfelületeket – a települési karakter megtartásával – spalettával, zsalugáterrel ajánlott ellátni.”
10.2.10 „Jelentős zöldfelület és zöldfelületi intézményterület”	Intézkedések: 1.5.3., 4.3.1.,4.3.2.,4.4.1. 4.4.2.	A közparkokra vonatkozó ajánlások kiegészítendőek az alábbival: „A közparkokban történő fejlesztések során előnyben kell részesíteni a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növények telepítését, melyek képesek a nyári vízhiányos körülményekhez is alkalmazkodni. A közparkok növényállományának kialakításakor a biodiverzitás növelésére is tekintettel kell lenni. A közparkok faállományának jellemzőit lehetőség szerint GIS-alapú fakataszterben szükséges rögzíteni.”
10.7 Egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó településképi ajánlások	2.3.1., 2.3.2.	Különösen a lakótelepek magasépületeinek energetikai korszerűsítése során vizsgálni érdemes a napelemek oldalfalakra történő elhelyezésének lehetőségeit is a nagyobb zöldenergia felhasználási kapacitás kiépítése érdekében.

5.1.4. Kazincbarcika Város Településképvédelmi rendelete

Jogszabályhely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
22.§ d)	Intézkedések: 1.1.1., 1.4.1.	a 22.§ d) pontja kiegészítendő az alábbiak szerint: d) a burkolt felületek kialakításában kombinált burkolatfelületek (aszfalt, beton, kis-elemes, nagy-elemes beton) és gyephézagos burkolatok is megjelenhetnek
33.§ (1)	Intézkedések: 1.5.3.	a 33.§ (1) bekezdése kiegészítendő az alábbiakkal: e) a nyári vízhiányos körülményekhez is alkalmazkodó,
43.§	Intézkedések: 1.1.1., 1.4.1.	a 43.§ módosítandó az alábbiak szerint: Egy ingatlanhoz legfeljebb két burkolt közterületi gépkocsi beálló vagy parkoló létesíthető, melyek közül a második csak vízáteresztő (gyephézagos) burkolattal alakítható ki.
51.§	Intézkedések: 1.1.1., 1.4.1.	az 51.§ módosítandó az alábbiak szerint: Egy ingatlanhoz legfeljebb két burkolt közterületi gépkocsi beálló vagy parkoló létesíthető, melyek közül a második csak vízáteresztő (gyephézagos) burkolattal alakítható ki.
58.§	Intézkedések: 1.1.1., 1.4.1.	az 58.§ módosítandó az alábbiak szerint: Egy ingatlanhoz legfeljebb két burkolt közterületi gépkocsi beálló vagy parkoló létesíthető, melyek közül a második csak vízáteresztő (gyephézagos) burkolattal alakítható ki.

5.2. Éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából releváns ágazati jellegű tervdokumentumok

5.2.1. Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programja

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
4.3 Éghajlat	Helyzetelemzés	A fejezet kiegészítése a következő bekezdéssel: „Mindazonáltal napjaink egyik legnagyobb világméretű kihívása, az éghajlatváltozás Kazincbarcika térségében is egyértelműen érezteti hatását. Az évi és ezen belül a nyári átlaghőmérséklet – valamint ezzel párhuzamosan a forró és hőségriadós napok számának – növekedése, továbbá a szélsőséges

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		csapadékmintázatok és időjárási extrémítások fokozódása a XXI. század során tovább erősítik – a Kazincbarcika medencehelyzetéből fakadóan – eleve szélsőségekre hajlamos lokális éghajlati sajátosságokat. Mindezek következtében Kazincbarcika városát és térségét elsősorban a hirtelen csapadékesemények következtében kialakuló villámárvizek, a hosszantartó hóhullámos időszakok és az intenzív csapadékhullással, jégveréssel és szellőkésekkel jellemezhető viharok érintik, de a folyami árvíz-veszélyeztetettség is érinti a térséget, az ivóvízbázisok és a természetes/természetközeli zöldfelületek is sérülékenyek a klímahatásokkal szemben.”
4.4 Vizek	Helyzetelemzés	A fejezet 2. bekezdésének kiegészítése a következő módon: „A Sajó két mércéje között kb. 25%-os vízgyűjtő növekedés van, ami azonban a kiegyenlítődés miatt nem tűnik ki a vízhozamokból. Árvizek főleg kora tavasszal és nyár elején fordulnak elő, de lehetnek őszi árvizek is. A klímaváltozás következtében azonban az árvízi jelleg is megváltozhat, pl. télen is kialakulhat magas vízállás, mivel a magasabb téli hőmérséklet elősegíti az eső formájában érkező csapadék gyors lefolyását. A széles völgy egyes részeit nem összefüggő védgátak oltalmazzák az elöntéstől. Az eddig jelentősebb árvizek (pl. a 2010-es) során Kazincbarcikán elsősorban épületkárokat okozott a mederből kilépő víz, de pincéket és kerteket is elöntött, valamint hidakat mosott alá. Kiemelten érintett területek Felső-Barcika, Sajókazinc, valamint általában a Sajómenti településrészek. A potenciális vízkárokat tekintve a Sajó folyó jelenléte miatt fennálló folyamatos árvízi kockázat mellett azonban az elkövetkezendő évtizedekben a hangsúly várhatóan a villámárvizek és az extrém mértékű csapadékesemények hatására kialakuló belterületi elöntések kérdéskörére kerül át.”
4.5.1 Zöldfelület gazdálkodás	Helyzetelemzés	A fejezet kiegészítése az alábbi bekezdéssel, az első bekezdést követően beillesztve: „Kazincbarcika város kiterjedt zöldfelületei jelentős szerepet töltenek be az éghajlatváltozás miatt egyre szélsőségesebbé váló mikroklíma kiegyenlítésében, különösen nyári időszakokban segítik a hóhullámok kedvezőtlen közegészségügyi hatásainak mérséklését. Mindazonáltal a települési zöldterületek fenntartása során egyre nagyobb kihívást jelent az éghajlatváltozás, annak megnyilvánulási formái közül mindenekelőtt az aszályos, valamint a nyári hóhullámos időszakok hosszának és intenzitásának várható növekedése befolyásolja legnagyobb mértékben a növényegyedek egészségi állapotát, szélsőséges esetben azok kiszáradásához vezet. Különösen

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		veszélyeztetettnek minősülnek a következő évtizedek éghajlati adottságait nehezen toleráló növényfajok.”
6.1 A környezetvédelem hosszú távú céljai	Kazincbarcika és a BorsodChem klímaalkalmazkodási célrendszere	Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program megközelítésével összhangban, a 6.1. fejezetben belül új cél integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Cél megnevezése:</i> 6.1.4. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség javítása <i>Cél leírása:</i> „Az éghajlatváltozással összefüggő hatások és károk mérséklése, valamint az éghajlatváltozás iránti érzékenység, illetve a sérülékenység csökkentése a következő évek, évtizedek alapvető jelentőséggel bíró kihívása Kazincbarcikán is. Az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás minden szektort, minden társadalmi réteget érint. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemben az alkalmazkodás és a kibocsátások csökkentésére irányuló intézkedések egymás hatását segítsék, támogassák. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáson belül mindenekelőtt a szélsőségesen csapadékos vagy vízhiányos időszakok kihívásainak kezelését célzó fenntartható válaszlépések kialakítására, az emberi egészség hőhullámokkal és egyéb klímahatásokkal szembeni védelmére, a viharkár-sérülékenység mérséklésére, a természeti területek és települési zöldfelületek állapotának javítására és területük kiterjesztésére, a klímaturtudatosság erősítésére, valamint az Önkormányzat és a város fő gazdasági szereplője, a BorsodChem közti, klímaalkalmazkodást szolgáló együttműködési mechanizmusok fenntartására és továbbfejlesztésére kell törekedni.” Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az új cél beillesztése miatt a Környezetvédelmi Program azt követő céljának sorszáma módosításra szorul!
6.6 Csapadékvíz elvezetés		A fejezet címének módosítása a következő módon: „Csapadékvíz-elvezetés Csapadékvíz-gazdálkodás ”
6.6.1 A program célja		A fejezet bevezető részének módosítása a következő módon: „A városban keletkező csapadékvíz elvezetésére és visszatartására vonatkozó rendszer kiépítése, azzal a céllal, hogy a városban csapadékos időjárás, illetve a hóolvadás idején keletkező esetleges csapadékvíz-megállások megszűnjenek minél nagyobb arányban helyben hasznosuljon, illetve kerüljön elszikkasztásra, a csapadékvíz-többlet pedig károkozás nélkül elvezethető legyen. ”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
6.6.1.1 A csapadékvíz elvezető hálózat felülvizsgálata és a szükséges tervek elkészítése	Intézkedések: 1.2.1.	A feladat leírásának végére az alábbi mondat beillesztése: „Kiemelt figyelmet kell szentelni a fenti tervek kidolgozása során a csapadékvíz-elöntéssel leginkább veszélyeztetett Felső-Barcika városrész kihívásainak, amelynek megoldása során szintén fel kell mérni a helyi víztöbblet visszatartását célzó természetközeli lehetőségeket és az ezeken alapuló potenciális fejlesztési irányokat kell előnyben részesíteni.”
6.6.1 A program célja	Intézkedések: 1.1.1.; 1.4.1.; 4.4.3.; 5.1.5.	A 6.6.1. fejezetben belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.6.1.2. Természetes víz visszatartó megoldások integrálása a rendszerbe <i>Alfejezet leírása:</i> A csapadékvízgazdálkodási rendszer elemeinek integrációja során városi környezetben alkalmazható egyszerű, kisléptékű, természetes vízmegtartó megoldásokat kell alkalmazni. Ennek keretében városi esőkertek (természetes, beszivárgást segítő aljzatú, mélyebb fekvésű, növény borította területek) kialakítása, beszivárogtató burkolatok (pl. gyephezagos térkövek), valamint szikkasztó árkok kiépítése valósul meg. A lakóközösségeket is támogatni és ösztönözni kell helyi kisléptékű esővízmegtartó megoldások alkalmazásában, ehhez a klíma- és víztudatossági tárgyú szemléletformálási tevékenységek (pl. tájékoztató anyagok megjelenítése Önkormányzat honlapján) mellett esővízgyűjtő tartályokat célszerű a kazincbarcikai lakosság részére. A víz visszatartásának, helyben hasznosulásának elősegítése érdekében azokon a településrészeken, ahol gyakoriak a pangó vizek fel kell mérni a terület vizes élőhelyé, vízborította területté alakításának és kék infrastruktúra hálózatba integrálása lehetőségeit.” Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az új feladat beillesztése miatt a Környezetvédelmi Program azt követő feladatainak sorszáma módosításra szorul!
6.14.1 A program célja	Intézkedések: 4.3.2.; 4.4.1; 4.4.3	A 6.14.1. fejezetben belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.16.1.4 A város zöldfelületi rendszereinek tervszerű, rendszerszintű fejlesztése <i>Alfejezet leírása:</i> „A városi nagyterjedésű zöldfelületek átgondolt, rendszerszintű fejlesztésének első lépése egy GIS-alapú fakataszter rendszer kialakítása, amely a fák térbeli pozíciója mellett azok főbb jellemzőit

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		(lombkorona- és törzsátmérője, magasság, fajta) is nyilvántartja. Részben az elkészült fakataszter alapján fel kell mérni és azonosítani azon zöldfelület-egységeket, amelyek esetében funkciógazdagítás vagy rehabilitáció szükséges. A szükségessé váló változtatások jellegének és helyszíneinek azonosítása során alapvető szempont kell, hogy legyen, hogy az elemek valódi ökológiai folyosókként és területekként tudjanak funkcionálni.” Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az új feladat beillesztése miatt a Környezetvédelmi Program azt követő feladatainak sorszáma módosításra szorul!
6.14.1.4 Zöldfelületek fenntartása	Intézkedés: 1.5.3.	A feladat leírásának kiegészítése a következő módon: „A város egyik különlegessége a zöldfelületek nagy aránya. A nagy zöldfelületi arány lehetőséget kínál a város otthonossá, természet közelivé tételéhez, továbbá alapvető szerepet tölt be az egyre szélsőségesebbé váló éghajlati adottságokhoz való alkalmazkodásban, mindenekelőtt a mikroklíma kiegyenlítése, valamint a csapadék beszivárgásának elősegítése révén. A parkok folyamatos fenntartása, felújítása az elöregedett fák cseréjét, a pázsitok újratelepítését, rendszeres locsolását és nyírását, továbbá a nagyobb virágfelületek kialakítását jelenti. A megváltozó éghajlati feltételek miatt felül kell vizsgálni az ültetési terveket és szükség esetén átalakítani a közterületek növényzetét oly módon, hogy a szárazságtűrő, kevésbé vízigényes növények nagyobb részarányt képviseljenek az állományban.” Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az előző sorban javasolt új feladat beillesztése esetén jelen feladat sorszáma 6.14.1.5.-re módosul!
6.14 Települési környezet védelme	Intézkedések: 5.1.4.	A 6.14.1. fejezeten belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.16.1.6 Közösségi kertek kialakítása <i>Alfejezet leírása:</i> „A zöldfelületek további fejlesztésének és kiterjesztésének egyik lépéseként közösségi kertek kialakítására kerül sor, amelyek zöldfelületet-növelő és kiegészítő élelmiszerellátási szerepük mellett szemléletformálási funkcióval is bírnak. E kertek ápolása a kerteket gondozó felhasználók és a város zöldterület fenntartójának (Barcika Park Nonprofit Kft.) közös feladata lesz.”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
6.16 Környezetbiztonság		Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program megközelítésével összhangban, a fejezet leírásának kiegészítése az alábbi bekezdésekkel. Az új bekezdést a „Kazincbarcika városa a környezeti kockázattal...” kezdetű bekezdés elé javasoljuk beilleszteni. „A biztonságot veszélyeztető események és folyamatok azonban nem csak emberi, hanem természeti eredetűek is lehetnek. A természeti katasztrófák bekövetkezésének valószínűsége, intenzitása, ezáltal potenciális károsító képessége az éghajlatváltozás hatására a jövőben várhatóan nőni fog, ami egyre nagyobb kihívást jelent Kazincbarcika és térsége számára is. Földrajzi elhelyezkedésénél fogva Kazincbarcikán mind a Sajó árvizei, mind a térség kisebb vízfolyásain (ld. elsősorban Tardona patak) kialakuló villámárvizek vízkárokat idézhetnek elő, amelyek bekövetkezési valószínűsége az éghajlatváltozás miatt egyre szélsőségesebbé váló éves csapadéeloszlás következtében a jövőben várhatóan nő. A vizek kártételei elleni védekezés során azonban nem lehet eltekinteni a szintén egyre gyakoribbá és intenzívebbé váló aszályos időszakok káros hatásainak megelőzésétől sem. Így a vizek kártételei elleni védekezésben érvényre kell juttatni a vízvisszatartás és lassított lefolyás szempontjait is. Az aszályos időszakok hosszabbodása, a nyári hőhullámok gyakoriságának és intenzitásának fokozódásával párosulva – az élővilág állapotának veszélyeztetésén túlmenően – a lakosságot és az infrastruktúrát közvetlenül károsítani képes vegetációtüzek kialakulásához is vezethet, hiszen mind annak kialakulásához, mind annak terjedéséhez egyre gyakrabban lesznek adottak az időjárási feltételek. Az éghajlat egyre szélsőségesebbé válásával párhuzamosan a lakosság, illetve a városban dolgozók, ide látogatók egészségét, szélsőséges esetben életét, továbbá az épített környezet elemeit veszélyeztető viharok bekövetkezési valószínűsége várhatóan szintén emelkedik a következő évtizedekben, amelyek megelőzésében az építmények megfelelő kialakítása, a lakosság felkészítése továbbá a szabadtéri rendezvények körülmények között lebonyolítása alapvető szerepet töltenek be.”
6.16.1 A program célja		A fejezet leírásának módosítása a következő módon: „A lakosságot, élővilágot és a vagyonelemeket veszélyeztető természeti katasztrófák, valamint rendkívüli környezeti események és haváriák kockázatainak csökkentése”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
6.16.1 A program célja	Intézkedések: 1.1.2.; 1.5.2.; 4.1.1.;	A 6.16.1. fejezeten belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.16.1.5 Villámárvizek kártételeinek megelőzése <i>Alfejezet leírása:</i> „A villámárvizek megelőzése érdekében a Tardona-patak és mellékvízfolyásainak magasabban fekvő szakaszain helyre kell állítani az egykori mederkanyarulatokat és természetes parti rézsűket, meg kell vizsgálni, hogy Kazincbarcika külterületein a terepi adottságok hol teszik lehetővé rönkgátak kiépítését, a Kazincbarcika Város Önkormányzata által kezelt erdőterületeken természetalapú, kisléptékű erdei tározókat célszerű létrehozni.”
6.16.1 A program célja	Intézkedések: 1.2.3.; 6.1.1.	A 6.16.1. fejezeten belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.16.1.6 Sajó árvizei által előidézett kártételek megelőzése <i>Alfejezet leírása:</i> „A Sajó árvizei által előidézett kártételek megelőzése érdekében fel kell mérni, hogy van-e lehetőség a város határában olyan ideiglenes tározók és hozzájuk kapcsolódó árokrendszer kialakítására (pl. felhagyott holt meder szakaszokból), amelyek képesek megtartani a Sajó árvízi víztöbbletét, valamint, hogy található-e felszín alatti tározásra alkalmas terület a Sajó kavicsteraszaiban. Szintén a vizek kártételei elleni védelmet szolgálja egy vízgyűjtő szintű partnerség, cselekvés és kooperáció kialakítása a vízszolgáltatók, vízhasználók, nemzeti parkok és a víz állapotától jelentősen függő érintettek bevonásával, továbbá egy vízgyűjtő szintű klímakockázati és vízhasználat sérülékenységi térkép és adatbázis kidolgozása.”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
6.16.1 A program célja	Intézkedések: 4.2.1.; 4.2.2.	A 6.16.1. fejezeten belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.16.1.7 Vegetációtüzek kártételeinek megelőzése <i>Alfejezet leírása:</i> „A vegetációtüzek, azon belül erdőtüzek megelőzését és terjedésének lassítását az Önkormányzat a saját tulajdonában lévő erdőkben megfelelő erdőművelési eljárások (pl. észak-déli irányú tűzpászták, természetes nyiladékok kialakítása, fenntartása; lombhullató elegyfák betelepítésre a nagyobb kiterjedésű fenyves, nyírfás egységeket körbe kerítve; erdei víztározók kialakítása) alkalmazásával, szélesebb körben pedig az emberi gondatlanságból, esetlegesen szándékos gyújtogatásból kialakuló tüzek megszüntetését fókuszába helyező szemléletformálási, ismeretterjesztési eszközökkel képes elősegíteni. Ez utóbbiak esetében a két kiemelt célcsoport a lakosság, illetve a gazdálkodók kell, hogy legyenek.”
6.16.1 A program célja	Intézkedések: 3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.; 3.3.1.	A 6.16.1. fejezeten belül új feladat integrálása a Környezetvédelmi Programba a következő címmel és leírással: <i>Alfejezet sorszáma címe:</i> 6.16.1.8 Viharok kártételeinek megelőzése <i>Alfejezet leírása:</i> „A potenciális károk megelőzésének első lépése a települési viharok-gócponatok azonosítása, amelynek érdekében a KolorApp-on belül egy ehhez kapcsolódó kárbejelentést támogató funkció fejlesztésére kerül sor. Ezzel párhuzamosan egy átfogó elemzés keretében felmérésre kerül a város és az egyes településrészek épületállományának klímaérzékenysége. Mindezeket – azok eredményeire alapozva – épülettípus- és településrész-specifikus válaszlépések kidolgozása követi. A tervezési jellegű feladatok mellett lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok indulnak az épületállomány alkalmazkodási lehetőségeiről, a korszerű, viharok ellenálló építészeti megoldásokról, az azok megvalósítását támogató pályázati forrásokról, valamint a lakásbiztosítások előnyeinek ismertetéséről. Szintén a viharok megelőzését szolgálja a rendezvényszervezési eljárásrendek felülvizsgálata és klímaadaptációs szempontú kiegészítése, a szélsőséges időjárási események nagyobb bekövetkezési esélye miatt a résztvevő tömeg tájékoztatását és hatékony koordinálását biztosító megoldások konkretizálása.

5.2.2. Kazincbarcika Város Fenntartható Energia- és Klímaakcióterve (SECAP)

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
3.2.2. fejezet „Alkalmazkodási és felkészülési lehetőségek, célkitűzések”; A-1. célkitűzés „Sérülékeny társadalmi csoportok alkalmazkodási képességének növelése a hőhullámok okozta egészségügyi hatásokhoz”	Részcél(ok): 2.3.; 3.2.; 3.3. Intézkedés(ek): 2.3.1; 3.2.1.; 3.3.1.; 3.3.2.	Az A-1 alkalmazkodási cél megnevezésének módosítása a következő módon: „Sérülékeny társadalmi csoportok alkalmazkodási képességének növelése a szélsőséges időjárási helyzetek (hőhullámok, viharok, özvízszerű esőzések) okozta egészségügyi és vagyonelemeket érintő hatásokhoz” Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az alkalmazkodási cél megfogalmazását annak SECAP-on belüli valamennyi előfordulási helyén (így mindenekelőtt az intézkedések szövegdobozaiban is) módosítani kell.
3.2.2. fejezet: „Alkalmazkodási és felkészülési lehetőségek, célkitűzések”: A-2. célkitűzés: „Környezetvédelmi infrastruktúra elemek alkalmazkodási képességének javítása és felkészülés a meredek hegyoldalakon az erózió okozta	Részcélok: 1.1.; 1.2; 1.4; 1.5; 4.1.; 4.4	Az A-2 alkalmazkodási cél megnevezésének kiegészítése a következő módon: „Környezetvédelmi infrastruktúra elemek alkalmazkodási képességének javítása, ennek keretében felkészülés a vízkáresemények megelőzésére, a meredek hegyoldalakon az erózió okozta kártételek mérséklésére, továbbá az aszályos időszakok pusztító hatásainak elkerülésére” Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az alkalmazkodási cél megfogalmazását annak SECAP-on belüli valamennyi előfordulási helyén (így mindenekelőtt az intézkedések szövegdobozaiban is) módosítani kell.

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
kártételek mérséklésére”		
AV-1 intézkedés: „Árvíz- és villámárvíz-elvezető rendszerek karbantartása, a rendszer bővítése”	Intézkedések: 1.1.1.; 1.1.2; 1.2.1.; 1.2.3.; 1.4.1.; 1.5.2.; 4.1.1.; 4.4.3.	Az intézkedés megnevezésének kiegészítése a következő módon: „Árvíz- és villámárvíz-elvezető rendszerek karbantartása, a rendszer bővítése, a vízvisszatartást szolgáló megoldások integrációjával ”
AV-1 intézkedés: „Árvíz- és villámárvíz-elvezető rendszerek karbantartása, a rendszer bővítése” leírása, 2 mondat.	Intézkedések: 1.1.1.; 1.1.2; 1.2.1.; 1.2.3.; 1.4.1.; 1.5.2.; 4.1.1.; 4.4.3.	A jelzett szöveghely kiegészítése a következő módon: „A jelenlegi csapadékvíz és árvíz-elvezető rendszer számos helyen elhanyagolt állapotban található, így a víz-elvezető csatornák folyamatos karbantartása és a befogadó hálózat bővítése szükséges, amelynek során messzemenően figyelembe kell venni a vízvisszatartásnak és a lefolyás lassításának helyben megvalósítható lehetőségeit is (pl. ideiglenes tározók kialakítása, rönkgátak létesítése kisebb vízfolyásokon, a vízfolyások magasabban fekvő szakaszain egykori mederkanyarulatok és a természetes parti rézsűk helyreállítása, illetve AV-2 intézkedés elemei) ”
3.3.1. fejezet: „Vizek kártételével kapcsolatos intézkedések”	Intézkedések: 1.1.1.; 1.2.1.; 1.4.1.; 4.4.3.	Új intézkedés kijelölése a 3.3.1. fejezeten belül, az alábbi tartalommal és jellemzőkkel. <i>Intézkedés kódja:</i> AV-2 <i>Intézkedés megnevezése:</i> Városi környezetben alkalmazható vízmegtartó megoldások alkalmazása és integrálása a települési csapadékvízgazdálkodásba <i>Intézkedés leírása:</i> Az éves csapadékeloszlás egyre szélsőségesebbé válásának következtében az árvizekre, villámárvizekre, belterületi csapadékvíz-elöntésekre visszavezethető vízkáresemények mellett a száraz időszakok pusztító hatásai is egyre gyakrabban jelentkeznek. A többletvizek visszatartása az éghajlatváltozás e két hatásának mérséklésében egyaránt kulcsszerepet tölt be. Az intézkedés magában foglalja beszívárogató burkolatok alkalmazását, a zöldtetők elhelyezésre alkalmas épületek azonosítását, helyi kisléptékű esővízmegtartó megoldások elterjesztését, belterületi esőkertek, szikkasztók létesítését, a pangó vizes területeken vizes élőhelyek kialakítását. <i>Kapcsolódás a SECAP adaptációs céljaihoz:</i> A-2. Környezetvédelmi infrastruktúra elemek alkalmazkodási képességének javítása, ennek keretében felkészülés a vízkáresemények megelőzésére, a meredek hegyoldalakon az erózió okozta kártételek mérséklésére, továbbá az aszályos időszakok pusztító hatásainak elkerülésére

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
		<i>Felelős, partnerek:</i> Önkormányzat; OVF <i>Időtáv:</i> 2018-2030; <i>Célcsoport:</i> Lakosság; ipari szereplők; <i>Finanszírozási igény:</i> 30 millió Ft/év <i>Lehetséges forrás:</i> EU források, állami támogatás
3.3.3. fejezet: „Hőhullámokra való felkészüléssel kapcsolatos intézkedések”	Intézkedések: 2.2.3.; 2.3.1.; 2.5.1.	Új intézkedés kijelölése a 3.3.3. fejezeten belül, az alábbi tartalommal és jellemzőkkel. <i>(Megjegyzés: tekintettel arra, hogy az intézkedés a LIFE-CLIMCOOP projekten belül megvalósul, a SECAP soron következő nyomonkövetési jelentése keretében készre is jelenthető)</i> <i>Intézkedés kódja:</i> AH-2 <i>Intézkedés megnevezése:</i> Hőség és UV-riadó terv kidolgozása <i>Intézkedés leírása:</i> Az egyre gyakoribbá és intenzívebbé váló nyári hőhullámok alatt jelentkező hosszan tartó, extrém magas hőmérséklet megterhelő mind az emberi szervezet, mind az élővilág számára, de élelmiszerbiztonsági kockázatokat is magában rejt. A káros egészségügyi hatások egy része ugyanakkor elkerülhető megelőző intézkedésekkel. Ezek azonosítását szolgálja a települési hőség- és UV-riadó terv, amely elsősorban a III. fokú hőségriadó esetén alkalmazandó intézkedéseket, azok felelősségi rendjét tartalmazza, de megelőző intézkedéseket is magában foglal. Ez utóbbiak között olyan megoldások is helyet kaphatnak, amelyek megvalósítása nem az Önkormányzat, hanem a helyi gazdasági szereplők, lakosság kompetenciájába tartozik (pl. egyedi épületek esetében alkalmazható hőhullámokhoz való alkalmazkodást célzó lehetőségek, a hőség hatásaira való felkészülés hangsúlyos megjelenítése a vállalatok munkavédelmi intézkedései között). <i>Kapcsolódás a SECAP adaptációs céljaihoz:</i> A-1. „Sérülékeny társadalmi csoportok alkalmazkodási képességének növelése a szélsőséges időjárási helyzetek (hőhullámok, viharok) okozta egészségügyi és vagyonelemeket érintő hatásokhoz” <i>Felelős, partnerek:</i> Önkormányzat <i>Időtáv:</i> 2018-2030; <i>Célcsoport:</i> Lakosság; ipari szereplők; <i>Finanszírozási igény:</i> 2 millió Ft <i>Lehetséges forrás:</i> EU források, állami támogatás
3.3.2. fejezet: „Ipari balesetekkel, környezeti	Intézkedések: 3.2.1.; 3.3.1.; 3.3.2.	Új intézkedés kijelölése a 3.3.2. fejezeten belül, az alábbi tartalommal és jellemzőkkel. <i>Intézkedés kódja:</i> AI-2 <i>Intézkedés megnevezése:</i> Viharokkal szembeni sérülékenységi felmérése, a szükséges megelőző

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
katasztrófahelyzettel kapcsolatos intézkedések”		intézkedések azonosítása, kiemelt figyelemmel az épületállomány és a szabadtéri rendezvények sajátosságaira <i>Intézkedés leírása:</i> Az éghajlatváltozás következményeként az időjárás egyes szélsőségeiből válik, így megnő az akár orkán erejű széllel is járó özvízszzerű esőzések gyakorisága. A viharok – a növényzet mellett – elsősorban az épületállomány, illetve a szabadtéren tartózkodó emberek, különösen nagyobb csoportosulások esetében eredményezhetnek súlyos, akár fatális kimenetelű károkat, amelyek azonban megfelelő tervezéssel jórészt megelőzhetők. Az intézkedés ennek megfelelően egyrészt a városi épületállomány állapotának felmérésére, a sérülékeny elemek (pl. szocialista házigyári lakások, szegregátumok leromlott állagú ingatlanai, vályogépületek) azonosítására, majd típus- és településrész-specifikus válaszlépések kidolgozására terjed ki. Másrészt magában foglalja a szélsőséges időjárási jelenségekre érzékeny szabadtéri vonzerőelemek ellenálló képességének fokozását szolgáló jó gyakorlatok (pl. fedett rendezvényterek kialakítása, árnyékoló/esővédő létesítmények kiépítése, aktív/passzív építészeti megoldások, reagáló termékfejlesztés) bemutatását és az adaptív megoldásokat propagáló irányelvek összeállítását is. <i>Kapcsolódás a SECAP adaptációs céljaihoz:</i> Az A-1 alkalmazkodási cél megnevezésének módosítása a következő módon: „Sérülékeny társadalmi csoportok alkalmazkodási képességének növelése a szélsőséges időjárási helyzetek (hőhullámok, viharok, özvízszzerű esőzések) okozta egészségügyi és vagyonelemeket érintő hatásokhoz” <i>Felelős, partnerek:</i> Önkormányzat, BM OKF Megyei Igazgatóság <i>Időtáv:</i> 2018-2030; <i>Célcsoport:</i> Lakosság; ipari szereplők; <i>Finanszírozási igény:</i> 15 millió Ft <i>Lehetséges forrás:</i> EU források, állami támogatás
ASZ-1 intézkedés: „Képzés az éghajlati sérülékenységről, az alkalmazkodásról és a felkészülésről az önkormányzati intézmények, önkormányzati	Intézkedés: 5.2.2.	Az intézkedés leírásának legelső mondata helyére a következő szövegrész beillesztése: „Az intézkedés keretben az Önkormányzat, a BorsodChem és a Miskolci Egyetem bevonásával elkészíti a lehetséges gyakorlatok készletének feltárását a városfejlesztésben és -üzemeltetésben alkalmazható okos és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó megoldások, természetközeli jó gyakorlatok kapcsán. Az elkészült anyag alapján Kazincbarcika Város Önkormányzata klímaszakértők bevonásával tartson évente legalább egy alkalommal képzési napot az önkormányzati intézmények és az önkormányzati közszolgáltató vállalatok vezetőinek az éghajlatváltozási sérülékenységről és az alkalmazkodás lehetőségeiről.”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
közszolgáltató vállalatok vezetőinek”		
ASZ-2 intézkedés: „Ne panaszkodj, alkalmazkodj! – Lakossági klíma sérülékenységi kisokos készítése”, 4. franciabekezdés	Intézkedések: 3.2.2. 4.2.1.; 4.3.3.	A zárójelben szereplő felsorolás kibővítése a következő elemekkel: (pl. védterületek, erdőterületek megóvása, erdőtűzveszély mérséklése , hűvös helyre húzódás, napsugárzás elleni védekezés nyáron, csapadékvíz elvezető árkok karbantartása, viharkároknak ellenálló építészeti megoldások, ökotudatos gazdálkodás)
SZ-2 intézkedés: „Városi/Önkormányzati honlap „Klímavédelem/ Energiatudatosság kisokos” menüpont és internetes fórum”, 4. és 5. franciabekezdés	Intézkedések: 1.4.1.; 2.3.1; 3.2.2. 4.2.1.; 4.3.3.	4. franciabekezdés: a zárójelben szereplő felsorolás kibővítése a következő elemekkel: (pl. hőhullám, erős UV sugárzás, erős esőzés, villámárvíz, szmogriadó, vihar, erdőtüz esetén) 5. franciabekezdés: a zárójelben szereplő felsorolás kibővítése a következő elemekkel: (pl. csapadékelvezető árkok karban tartása, csapadék helyben történő elszikkasztása, épület árnyékolása, viharkárokat megelőző kialakítása, ingatlanbiztosítás kötése, ökotudatos gazdálkodás folytatása)
SZ-3 intézkedés: „Helyi sajtó „Klímavédelem/ Energiatudatosság kisokos” klíma rovat”, 4. és 5. franciabekezdés	Intézkedések: 1.4.1.; 2.3.1; 3.2.2. 4.2.1.; 4.3.3.	4. franciabekezdés: a zárójelben szereplő felsorolás kibővítése a következő elemekkel: (pl. hőhullám, erős UV sugárzás, erős esőzés, villámárvíz, szmogriadó, vihar, erdőtüz esetén) 5. franciabekezdés: a zárójelben szereplő felsorolás kibővítése a következő elemekkel: (pl. csapadékelvezető árkok karban tartása, csapadék helyben történő elszikkasztása, épület árnyékolása, viharkárokat megelőző kialakítása, ingatlanbiztosítás kötése)
3.3.4. fejezet: „Zöldfelületek, természetvédelmi	Intézkedések: 2.3.2.; 4.3.2.; 4.1.1.; 4.2.2.; 4.4.1.; 4.4.3.	A fejezet megnevezésének kiegészítése a következő módon: „Zöldfelületek, természetvédelmi oltalom alatt álló területek bővítésével, megújításával és a megváltozó éghajlati adottságokkal szembeni ellenállóképességének javításával kapcsolatos intézkedések

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
oltalom alatt álló területek bővítésével, megújításával kapcsolatos intézkedések”		
AZ-1 intézkedés: „Városi közparkok bővítése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó felújítása”	Intézkedések: 2.3.2.; 4.3.2.; 4.4.1.; 4.4.3.	Az intézkedés megnevezésének módosítása a következő módon: „Városi közparkok zöldfelületek bővítése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó felújítása”
AZ-1 intézkedés: „Városi közparkok bővítése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó felújítása”	Intézkedések: 2.3.2.; 4.3.2.; 4.4.1.; 4.4.3.	Az intézkedés leírásának elejére – „Városmagterületi közparkok további fejlesztése” kezdetű mondat elé – a következő szövegrész beillesztése: „A településépítészeti fő célja a lehető legnagyobb arányú zöldfelületek kialakítása, a természetes átszellőzés és árnyékolás széleskörű alkalmazása. A meglévő kék- és zöldfelületeket érintő változtatások esetében arra kell törekedni, hogy ezek az elemek valódi ökológiai folyosóként és területekként tudjanak funkcionálni. Ennek érdekében az intézkedés a következő elemeket foglalja magában. GIS-alapú fakataszter rendszer kialakítása, annak alapján azon a zöldfelület-egységek felmérése és azonosítása, amelyek esetében funkciógazdagítás vagy rehabilitáció szükséges.”
AZ-2 intézkedés: „Közreműködés a roncsolt vagy kármentesítésre kijelölt területek tájrehabilitációjában, klímavédelmi célú hasznosításában”	Intézkedések: 4.1.1.; 4.2.2.	Az intézkedés megnevezésének kiegészítése a következő módon: „Közreműködés a roncsolt vagy kármentesítésre kijelölt területek tájrehabilitációjában, klímavédelmi célú hasznosításában, továbbá az erdők éghajlatvédelmi szempontok szerinti művelésében ”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
AZ-2 intézkedés: „Közreműködés a roncsolt vagy kármentesítésre kijelölt területek tájrehabilitációjában, klímavédelmi célú hasznosításában”	Intézkedések: 4.1.1.; 4.2.2.	Az intézkedés leírásának végére a következő szövegrész beillesztése: „Az önkormányzati tulajdonban lévő erdők művelése területén az alábbi beavatkozások képezik az intézkedés részét: - A terület vízmegtartó kapacitásának javításához hozzájáruló beavatkozások megvalósítása (pl. a rönkgáták kialakítása, lápos, mocsaras részek megőrzése/létrehozása); - Fa és cserje állomány gazdagítása, újítása; - A tüzek terjedését akadályozandó árnyéktűrő, lombhullató elegyfák kerülnek betelepítésre a jelenlegi állományba (a nagyobb kiterjedésű fenyves, nyírfás egységeket körbekerítve); - Észak-déli irányú (akár több típusú) tűzpászták, természetes nyiladékok kialakítása, fenntartása.”
4.2. fejezet „Az érdekelt felek és a polgárok bevonása”	Intézkedés: 6.2.1.	A fejezet 5. és 6. bekezdése közé az alábbi bekezdés beillesztése: „A térségi partnerségi kapcsolatok egyik intézményesült formája az ún. Klíma Platform, amely a LIFE-CLIMCOOP projekt keretében került felállításra. Tagjai operatív szakemberek, városi és vállalati döntéshozók, a LIFE-CLIMCOOP projekt konzorciumában résztvevő szervezetek, így Kazincbarcika Város Önkormányzata, a BorsodChem, a Miskolci Egyetem, Nyugat Balkáni Zöld Központ, GeoGold Kárpátia Kft., KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdaságért munkatársai. A Klíma Platform évente legalább két alkalommal ülésezik, témakörei az éghajlati alkalmazkodás széles körét lefedik, így pl. a szélsőséges időjárási viszonyok hatásainak megvitatását és az információkészletek terítési módjainak mérlegelését a lakosság és helyi szereplők körében; a helyi és térségi adaptációs igények felmérését és összehangolását; széleskörű szemléletformálási résztvételt (pl. konferenciaalkalmak kijelölése és megszervezése, valamint jó gyakorlatok összegyűjtése és széleskörű propagálása révén) stb.”
4.2. fejezet „Az érdekelt felek és a polgárok bevonása”	Intézkedés: 5.4.2.	A fejezet végére az alábbi bekezdés beillesztése: „Végül említést érdemel, hogy a SECAP végrehajtását hatékonyan képesek támogatni Kazincbarcika város nemzetközi kapcsolatai is. Ezek fenntartása és erősítése mind az éghajlatvédelem, mind az éghajlati adaptáció terén a tapasztalatszerzés, kölcsönös információátadás révén lehetővé teszi a mindenkori leghatékonyabb megoldások alkalmazását. A nemzetközi kapcsolatok elmélyítése online, és személyes részvételű konferenciák, műhelybeszélgetések, bi- és multilaterális találkozók szervezésével ösztönözhető, amelybe mindenképpen célszerű bevonni a testvérvárosainak mellett a Kazincbarcikához hasonló, vegyipari profilú iparvárosokat is.”

Szöveghely	Klímaalkalmazkodási Stratégia kapcsolódó megállapítása, célja, intézkedése	Szövegszerű javaslat a klímaalkalmazkodási szempontok integrálására
4.3.2. fejezet „Adaptációs intézkedések ráfordításai”	Intézkedés: 6.2.2.	A fejezet 2. bekezdését követően – a 20. számú táblázat elé – az alábbi bekezdés beillesztése: „Az adaptációs intézkedések finanszírozásához kapcsolódóan említést érdemel, hogy a helyi kis léptékű és kis költségvetésű klímaadaptációs intézkedések támogatására Kazincbarcika Város Önkormányzata és a BorsodChem Közös Klíma Alapot hoz létre. A BorsodChem már eddig is számos klímaalkalmazkodással összefüggő kezdeményezés megvalósulásában vállalt aktív szerepet az elmúlt évek során, és a Klíma Alap forrásainak jelentős részét is e vállalat biztosítja.”

6. Ütemterv a megfogalmazott javaslatok Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiba és szabályozási eszközeibe történő integrálására

Általánosságban megállapítható, hogy az előző fejezetben vázolt **javaslatok átvezetését, azok megjelenítését Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiban és szabályozási eszközeiben azok soron következő felülvizsgálata keretében célszerű elvégezni.** Az ezekre vonatkozó határidőket az egyes dokumentumok, illetve jogszabályok esetében eltérő szempontok determinálják, ezek a következők:

Településfejlesztési Koncepció

Kazincbarcika Város Településfejlesztési Koncepciója 2015-ben készült, az akkor hatályos a *településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően. Az azóta eltelt időszakban, 2021-ben ugyanakkor a települési tervezésre vonatkozóan új jogszabály elfogadására került sor (ld. a *településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet). Az *épített környezet alakításáról és védelméről* szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 60.§ (9) bekezdése alapján azon településeknek, amelyek a korábbi rendelet tartalmi követelményei alapján készítettek településfejlesztési koncepciót, annak módosítására 2027. június 30-ig van lehetőségük.

Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv

A Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv – továbbá valamennyi települési terv – nyomon követésének és módosításának szabályait a *településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet rögzíti. Annak 17. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat a fejlesztési tervet és a rendezési tervet együttesen legalább négyévente áttekinti, ellenőrzi, és dönt arról, hogy azt továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, módosítja, vagy újat készít.

Településképvédelmi rendelet, Települési Arculati Kézikönyv

A településképvédelmet szolgáló önkormányzati eszközökről a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény rendelkezik. Ennek a 2.§ (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a településkép védelmét önkormányzati rendeletben biztosítja. Ugyanezen jogszabály 4. § (1) bekezdése szerint a településképi rendelet szakmai megalapozása érdekében településképi arculati kézikönyv készül. A törvény rendelkezéseit több végrehajtási rendelet pontosítja, azonban sem maga a törvény, sem egyéb jogszabály nem ír elő felülvizsgálati kötelezettséget.

Környezetvédelmi Program

A dokumentum 2011-ben készült, időbeli hatálya 2012-2017 közötti időszakra terjed ki, tehát a dokumentum elfogadónak szándéka szerint jelenleg már nem hatályos. A települési környezetvédelmi program készítéséről a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. Annak 46. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat önálló települési környezetvédelmi programot kell, hogy kidolgozzon, amelyet képviselő-testülete hagy jóvá. Települési környezetvédelmi programok esetében nem rendelkezik ugyanakkor a jogszabály azok

felülvizsgálatára vonatkozóan, mindössze annyit ír elő 48/A. §. (2) a) pontban, hogy az alacsonyabb területi szintű környezetvédelmi tervet a magasabb területi szintű környezetvédelmi tervekkel össze kell hangolni. Tekintettel arra, hogy 2022-ben elfogadásra került a Magyarország egész területére vonatkozó 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program, álláspontunk szerint a fent hivatkozott jogszabályi előírás teljesítésének érdekében mindenképpen indokolt Kazincbarcika Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata, és az abban foglaltak összhangba hozása az új országos szintű ágazati tervvel. Ennek határidejére vonatkozóan azonban konkrét előírás nincsen.

Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP)

A SECAP-ok felülvizsgálatának rendjét nem jogszabály, hanem a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének elvárásai határozzák meg, amelyek elfogadásáról a SECAP-ot kidolgozó település polgármestere a Csatlakozási Nyilatkozat aláírásának keretében írásban nyilatkozik. Ennek értelmében a SECAP elfogadását követően két évente előrehaladási jelentést kell készíteni és benyújtani a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége felé, amely az időközben megvalósult tevékenységekről ad számot. Minden negyedik évben ugyanakkor egy teljeskörű felülvizsgálat esedékes, amely részben megalapozó számítások (ld. üvegházhatásúgáz-kibocsátás alakulása), részben a megváltozott helyi, térségi és nemzetközi körülmények alapos mérlegelése alapján a SECAP-ban kitűzött célok és intézkedések módosítását is lehetővé teszi. Az eljárás mindemellett lehetővé teszi a teljeskörű felülvizsgálat korábbi elvégzését is. Tekintetbe véve, hogy a Kazincbarcika SECAP-ja 2018-ban került elfogadásra, a soron következő teljes felülvizsgálat csak 2026-ban esedékes. Mivel ez meglehetősen távoli időpont, ugyanakkor valamennyi városi szintű dokumentum közül éppen a SECAP az, amelyik legszorosabb kapcsolatban áll az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiával, javasoljuk, hogy legkésőbb a soron következő, 2024-ben esedékes előrehaladási jelentés összeállításával egyidejűleg kerüljön sor a jelen tanulmányban megfogalmazott javaslatok SECAP-ba történő átültetésére.

Javasolt ütemezés

A fent leírtakra tekintettel, továbbá figyelembe véve azt a tényt, hogy Önkormányzat számára sem a pénzügyi források, sem a humán kapacitás rendelkezésére állása szempontjából nem előnyös, ha valamennyi dokumentum felülvizsgálata egy időben történik, **az Éghajlatváltozási Alkalmazkodási Stratégiában kijelölt fejlesztési irányok Kazincbarcika Város tervezési dokumentumaiba és szabályozási eszközeibe történő integrálására az alábbi időbeli ütemezést javasoljuk.**

Helyi dokumentum, jogszabály	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév
Településfejlesztési Koncepció	Megalapozó vizsgálat	Javaslatok integrálása a dokumentumokba, rendeletekbe	
Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv			
Településképvédelmi rendelet, Települési Arculati Kézikönyv			
Környezetvédelmi Program			Új környezetvédelmi program kidolgozása, elfogadása
SECAP	Javaslatok integrálása a dokumentumba		